

SVEUČILIŠTE U ZADRU
Odjel za knjižničarstvo

u suradnji sa

SVEUČILIŠTEM J. J. STOSSMAYER U OSIJEKU
Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti

i

SVEUČILIŠTEM U LJUBLJANI
Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo informacijsko znanost in
knjigarstvo, Ljubljana, Slovenija

i

SVEUČILIŠTEM RUTGERS
Sveučilišni odjel za komunikologiju, informacijske i knjižnične studije
New Brunswick, NJ, SAD

i

SVEUČILIŠTEM U KALIFORNIJI, LOS ANGELES (UCLA)
Sveučilišni odjel za edukaciju i informacijske studije

POSLIJEDIPLOMSKI ZNANSTVENI STUDIJ IZ DRUŠTVENIH
ZNANOSTI – POLJE INFORMACIJSKIH ZNANOSTI

DRUŠTVO ZNANJA I PRIJENOS INFORMACIJA

Zadar, siječanj 2009.

© Tatjana Aparac-Jelušić i Odjel za knjižničarstvo, Sveučilište u Zadru, Hrvatska

1. UVOD

Prijedlog programa i izvedbenog plana interdisciplinarnog doktorskog studija u području društvenih znanosti priređen je nakon mnogih rasprava sa suradničkim ustanovama: Sveučilištem J. J. Strossmayer u Osijeku (Ugovor o suradnji potpisan 2004.), Sveučilištem Rutgers (Ugovor o suradnji potpisan u lipnju 2004.), Sveučilištem u Kaliforniji, Los Angeles – UCLA (Ugovor o suradnji potpisan 2006.) i Sveučilištem u Ljubljani (finalizacija potpisivanja ugovora o suradnji u tijeku), te s nastavnicima s drugih odjela na Sveučilištu u Zadru.

Cilj je programa poticati kritičko razmišljanje i osigurati preduvjete za uspješan i odgovoran znanstveni rad u skladu s najvišim stručnim i etičkim standardima u znanstvenome radu u polju informacijskih znanosti te omogućiti polaznicima produbljivanje znanja i ovladavanje naprednim vještinama potrebnim za razumijevanje okolnosti nastanka, organizacije, očuvanja i uporabe pisane baštine, a osobito utjecaja novih tehnologija na razvoj društva znanja i prijenos informacija.

1.1. Razlozi za pokretanje studija

a) *Procjena svrhovitosti*

Polje informacijskih znanosti mlado je znanstveno polje koje se snažno razvija od 1960.-ih godina. U razvijenim sredinama doseglo je svoju punu društvenu i kognitivnu institucionalizaciju, a u Hrvatskoj se osobito razvija nakon osnutka dodiplomskog i poslijediplomskog studija na Sveučilištu u Zagrebu. Prvi poslijediplomski studij u ovome polju ustanovljen je još početkom 1960.-ih kao rezultat nastojanja da se usustavi formalna izobrazba informacijskih stručnjaka različitih profila, poglavito za potrebe prijenosa informacija u prirodnim i medicinskim znanostima. Taj poslijediplomski studij potaknuo je povezivanje disciplina arhivistike, knjižničarstva, muzeologije na osnovi prirode djelovanja institucija koje su tradicionalno prihvaćene kao temeljne za obavljanje djelatnosti odabira, prikupljanja, obrade, pohrane, čuvanja i posredovanja informacija i dokumenata svih vrsta. S druge je strane Studij potaknut pojačanom primjenom novih informacijskih i telekomunikacijskih tehnologija (IKT) u djelovanju obrazovnih, znanstvenih i kulturnih ustanova. Kako se koncem 20. stoljeća u razvijenim sredinama sve više ističe prirodna povezanost arhivističke, knjižničarske i muzeološke djelatnosti u okruženju globalne informacijske infrastrukture, to se vizija B. Težaka, osnivača prvog poslijediplomskog studija iz informacijskih znanosti u tadašnjoj Jugoslaviji, tumači danas kao valjano uporište za interdisciplinarne i multidisciplinarne studije i istraživanja, kvaliteti kojih ne pridonosi samo nova IKT već i mogućnost tumačenja informacijskih fenomena te prirode i razvojnih pravaca društva znanja s motrišta odgojnih, psiholoških, filozofijskih, socioloških, lingvističkih, povijesnih i drugih polja u području društvenih i humanističkih znanosti.

Nedvojbeno je, i u strateškim dokumentima Europske Unije, Republike Hrvatske i Republike Slovenije prihvaćeno¹, da su znanost, obrazovanje i IKT temelj ekonomije i razvoja društva te vrijedan oslonac za očuvanje i promicanje kulturne baštine. IKT je snažan pokretač promjena u svim sferama suvremenog društva i nalazi raznolike primjene u svim granama kulture, obrazovanja, gospodarstva i u svim područjima znanosti. Stoga interdisciplinarni i multidisciplinarni pristup informacijama i znanju uz podršku novih IKT-a treba omogućiti i olakšati donošenje kvalitetnih odluka u obrazovanju, planiranju i provedbi znanstvenoga rada, osmišljavanju projekata dugoročne zaštite i promicanja baštine, poslovanju, državnoj upravi, obrazovanju, zdravstvu i privatnom životu svakog pojedinca, osobito u odnosu na proklamirane ciljeve Hrvatske i Slovenije kao društva znanja.

Ovaj se *Prijedlog* oslanja na:

- izraženu društvenu potrebu znanstvenog istraživanja pisane baštine, njezina nastanka, organiziranja, očuvanja i uporabe kao dijela procesa memoriranja i uporabe informacija o baštini. Time slijedi prioritete u hrvatskim i slovenskim znanstvenim istraživanjima (nacionalni identitet);
- potrebu sustavnog znanstvenog proučavanja informacijskih potreba i navika građana u suvremenom društvu, kako bi se time pridonijelo jačanju uloge nacionalnih kultura u razvoju globalne, a poglavito europske informacijske infrastrukture;
- potrebu sustavnog proučavanja problema nakladništva i knjižarstva te stvaranje uvjeta za organizirano proučavanje problema cjeloživotnog učenja i upravljanja informacijskim sustavima u obrazovanju

Veći broj doktora znanosti iz područja društvenih znanosti, polje informacijskih znanosti i u drugim srodnim poljima, potreban je zbog kvalitetnog izvođenja akademske nastave slijedom promjena u europskom visokoškolskom prostoru (bolonjski proces) i zbog intenziviranja znanstvenih istraživanja u informacijskim znanostima i interdisciplinarnim istraživanjima u kojima je segment obrade, prijenosa i očuvanja informacija iznimno važan.

b) Utemeljenje na kompetitivnim znanstvenim istraživanjima i kompetencijama potrebnim za razvitak društva temeljenog na znanju

Doktorski studij zamišljen je kao znanstveni studij koji će potaknuti kolaborativna istraživanja informacijskih fenomena, ponašanja sudionika informacijskih procesa, istraživanja vezana uz nastanak, distribuciju, organizaciju, očuvanje i uporabu pisane baštine, istraživanja u nakladništvu (poglavito u odnosu na baštinu kao dio korpusa

¹ Usp., primjerice: *Implementation of the European Research Area in the Social and Human Sciences, especially as regards the coordination and opening-up of national programmes: discussion paper.* / by dr. J. Smith. EU. Directorate-general for Research, 2003. Dostupno na mrežnoj adresi:

ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/citizens/docs/study_era_shs_03.pdf;

Republika Hrvatska. Ured za strategiju razvitka republike Hrvatske. *Hrvatska u 21. stoljeću: informacijska i telekomunikacijska tehnologija*. Zagreb, srpanj, 2001. Dostupno na mrežnoj adresi:

<http://www.hrvatska21.hr>;

Republika Slovenija. Vlada RS. *Strategija razvoja Slovenije*. 2005. Dostupno na mrežnoj adresi:

http://www.podjetniskisklad.si/assets/files/material/StrategijarazvojaSlovenije_-_final.pdf ;

nacionalnog identiteta), izgradnju teorijskog okvira interdisciplinarnih i multidisciplinarnih istraživanja globalne informacijske infrastrukture, razvoja informacijskog društva, digitalnih knjižnica i slično.

Studij je zamišljen tako da omogući vrednovanje radnog opterećenja i znanstvenoistraživačkoga rada kandidata pa se predmeti koncentriraju unutar dvije osnovne skupine: istraživanje i učenje, u sklopu predviđenog programa i izvan njega (npr. objavljeni znanstveni radovi).

Poslijediplomski (doktorski studij) sastoji se od dva dijela cilj kojih je ovladavanje teorijsko-metodološkim znanjima potrebnim za znanstvenoistraživački rad u području informacijskih znanosti i omogućavanje razvoja sposobnosti samostalnog bavljenja znanstvenim radom.

Valja naglasiti da je doktorski studij, kako je ovim Prijedlogom zamišljen, podesan okvir za daljnje napore koji se ulažu u jačanje znanstveno-nastavne i istraživačke jezgre u polju informacijskih znanosti, pri čemu se kompetentni stručnjaci, predavači na visokoškolskim ustanovama i istraživači mogu školovati tek na osnovi jasne razvojne strategije stručnog i znanstvenog podmlatka koji će biti kadar promicati ideje i posredovati informacije nužne za razvoj društva znanja i primjenu IKT-a u kulturi, obrazovanju, znanosti i drugim sektorima.

Kako se ističe u strateškoj viziji razvoja Hrvatske u 21. stoljeću² i razvoja znanosti do 2010., stopa rasta realnog dohotka po glavi stanovnika visoko je korelirana sa stupnjem obrazovanja i izdvajanjem za obrazovanje, jer se tehnologija može iskoristiti za gospodarski rast samo ako postoji obrazovana radna snaga. Ovim prijedlogom nastojimo podastrijeti viziju i organizacijsko uporište za obrazovanje stručnjaka koji će pridonositi:

- kvaliteti znanstveno-istraživačkog rada u polju informacijskih znanosti i srodnim poljima i granama, poglavito u odnosu na istraživanja fenomena vezanih uz kulturnu baštinu i nakladništvo, digitalizaciju, očuvanje i predstavljanje pisane baštine srednjoeuropskog i mediteranskog kruga, istraživanja fenomena pismenosti, informacijskih potreba i čitateljskih navika;
- kvaliteti obrazovnih procesa na akademskoj razini i povećanju godišnje stope obrazovanih stručnjaka za posredovanje informacija i primjenu novih tehnologija u kulturi, obrazovanju i znanosti
- unaprjeđenju obrazovnog procesa uz optimalno korištenje novih tehnologija i programa za učenje na daljinu.

c) Uspostavljanje suradničkih istraživanja, i na njima temeljenom obrazovanju, između visokih učilišta, znanstvenih instituta, privatnog i javnog poslovnog sektora

Projekti koji se izvode u polju informacijskih znanosti i srodnim poljima čiji su nositelji nastavnici na Sveučilištu u Zadru i suradničkim sveučilištima u Osijeku, Ljubljani, UCLA-u i Rutgersu, u svojoj su osnovnoj ideji interdisciplinarni i uključuju suradnike iz različitih visokoškolskih ustanova (filozofski, ekonomski, tehnološki, računarski i dr. fakulteti), baštinskih ustanova (npr. HAZU, NSK, državni i samostanski arhivi te knjižnice osobito sveučilišne i samostanske), znanstvenih i istraživačkih zavoda (IRB iz Zagreba, Institut za informacijske znanosti Maribor) te profitnih (poput nakladničkih kuća, knjižara) i neprofitnih ustanova (npr. CARNet, SRCE, ARNES). Projekti poput

² Usp. isto, str. 9.

Poslijediplomskog studija iz nakladništva (Oxford Brookes i Ljubljana), te Diplomskog online studija 'Digitalne knjižnice i učenje' (Parma, Oslo i Tallin) i Združenog diplomskog studija 'Pisana baština u digitalnome okruženju' (Osijek, Zadar, Parma) financiranih u sklopu projekata EU (Minierva, Erasmus) i hrvatske Nacionalne zaklade za znanost, predstavljaju vrijednu osnovu za nastojanja oko razvoja združenih studija na poslijediplomskoj razini te profiliranja regionalnog centra izvrsnosti za proučavanje pisane baštine srednjoeuropskog i mediteranskog područja.

d) Usporedivost s programima uglednih inozemnih visokoškolskih institucija, posebno onih iz zemalja Europske Unije

Program je rađen na prethodno provedenim istraživanjima (rezultati kojih su publicirani u domaćim i inozemnim časopisima i zbornicima), posjetima potencijalnim suradničkim ustanovama (npr. u Oxfordu, Ljubljani, Parmi, Eisenstadtu, New Brunswicku) te usuglašavanju s partnerima u odnosu na vlastite znanstveno-nastavne potencijale i angažman suradnika iz inozemstva te dogovorima oko međusobnog priznavanja bodova u svim situacijama u kojima studenti u dogovoru s mentorima odabiru upisivanje kolegija/modula na poslijediplomskim i diplomskim programima suradničkih ustanova.

1.2. Dosadašnja iskustva predlagača u provođenju poslijediplomskih doktorskih studija i drugih poslijediplomskih studija

Sveučilište u Zadru do sada je izvodilo poslijediplomsku nastavu iz informacijskih znanosti na Odjelu za komunikologiju i informatologiju. U taj studij nisu bili uključeni nastavnici s Odjela za knjižničarstvo, koji je predlagatelj ovoga studija, jer je Odjel osnovan tek 2004. Međutim, oba odjela zainteresirana su za nastavak doktorskih studija u segmentu komunikologije, osobito vezano za komunikološke značajke pisane baštine. Odjel je izrastao, između ostaloga, i zahvaljujući suradnji s Odsjekom za informacijske znanosti iz Osijeka koji je prije tri i pol godine okupio suradnike na izradi nastavnoga plana i programa dokorskog studija.

Osječki Odsjek od 1998. nudi preddiplomski i diplomski studij. Nekoliko nastavnika sudjelovalo je u izvođenju poslijediplomskog studija iz informacijskih znanosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu u razdoblju od 1990-ih do danas (Aparac-Jelušić, kao nositeljica triju predmeta i mentorica, Stipčević, kao nositelj dvaju predmeta i mentor, Sečić i Jelušić kao suradnici u izvođenju nastave i mentori, Saracevic kao gostujući predavač i mentor).

Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo (<http://www.ff.uni-lj.si/oddelki/biblio/>) osposobljava studente za rad u svim vrstama ustanova koje se bave proizvodnjom, prikupljanjem organizacijom, posredovanjem i očuvanjem zabilježenoga znanja na raznolikim medijima. Studij je namijenjen svima onima koji se zanimaju za istraživanja knjige kao medija i organizacije znanja. Od 2006/2007 na Oddelku se izvode novi programi, oblikovani u skladu s bolonjskim preporukama. Na Oddelku se nudi doktorski studij prema predbolonjskom programu.

Odjel za knjižničarstvo, kao glavni inicijator novog programa, unatoč tome što je jedan od najmlađih odjela na Sveučilištu razvio je plodnu suradnju s uglednim sveučilišnim nastavnicima u sklopu Međunarodne konferencije Libraries in the Digital Age (LIDA) koja se, uz podršku Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, od 2000. godine jednom godišnje organizira u Interuniverzitetkom centru u Dubrovniku uz sudjelovanje studenata dosadašnjih dodiplomskih studija u Zadru, Osijeku i Zagrebu i poslijediplomskih studija iz Zagreba kao i s inozemnih sveučilišta. Seminar vode profesori Tefko Saracevic (Rutgers) i Tatjana Aparac-Jelušić (Zadar/Osijek), a treći se kodirektor mijenja svake godine ovisno o temama (npr. profesor Rafael Capurro iz Stuttgarta, Njemačka – ujedno predsjednik Povjerenstva za informacijsku etiku pri EU, za LIDAu 2001.; profesori Pertii Vakkari iz Tamperea, Finska i Peter Ingwersen s Kraljevske škole za LIS, Danska, za LIDAu 2002.; profesor Paul Sturges, Sveučilište Laughborough, UK, za LIDAu 2003.; profesor Nicholas Belkin sa Rutgersa, za LIDAu 2004.; profesor emerita Christine Borgman sa UCLA, za LIDAu 2005.; profesor emerita Carol Kuhlthau i izv. profesor Ross Todd sa Sveučilišta Rutgers, za LIDAu 2006., te izv. profesor Sanda Erdelez sa Sveučilišta Missouri, USA i profesor Paul Kantor sa Sveučilišta Rutgers, za LIDA 2007.)

Profesorica Aparac-Jelušić, v.d. pročelnice Odjela za Knjižničarstvo u Zadru i pročelnica Odsjeka za informacijske znanosti u Osijeku, dobitnica je prestižne nagrade Američkog društva za informacijsku znanost i tehnologiju: Thompshon/ISI Outstanding Teacher of Information Science 2006 Award.

1.3. Otvorenost studija prema pokretljivosti studenata

Partneri su suglasni da studenti mogu, ako tako odluče, prvu godinu, jedan semestar ili pojedini modul slušati na poslijediplomskom studiju jedne od suradničkih ustanova.

U svim slučajevima studente se namjerava poticati da odabiru izborne kolegije s poslijediplomskih studija suradničkih ustanova i onih studija koji nude programe od interesa za njihov istraživački rad.

1.4. Mogućnost uključivanja studija ili njegovog dijela u zajednički (združeni) program s inozemnim sveučilitima (Joint Study Programme)

Kao što je ranije istaknuto, potpisani ugovori sa suradničkim ustanovama (Sveučilište u Osijeku, UCLA i Sveučilište Rutgers) te pregovori koji su u tijeku (Sveučilište u Parmi i Sveučilište u Ljubljani) jamče da će se i nadalje sustavno raditi na postizanju optimalnih rješenja za suradnju među kojima je nesumnjivo i mogućnost oblikovanja i izvođenja združenih programa.

Na tragu dosadašnjih pregovora odobren je i završen projekt združenog diplomskog studija 'Pisana baština u digitalitalnome okruženju' (hrvatska Nacionalna zaklada za znanost) te su u tijeku pregovori za uključivanje u Europski diplomski studij 'Digitalne knjižnice i učenje' (European Joint Master Programme 'Digital Libraries and Learning' – DILL) koji je priređen u sklopu EU projekta Erasmus Mundus.

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv studija

Poslijediplomski znanstveni studij (doktorski studij)

- ✚ doktor društvenih znanost, polje informacijskih znanosti – dr. sc. – uz naznaku modula/smjera (za granu: knjižničarstvo, nakladništvo)

Naziv je studija: Društvo znanja i prijenos informacija

2.2. Nositelj studija

Sveučilište u Zadru

Izvoditelj studija: Odjel za knjižničarstvo, Sveučilište u Zadru

U izvedbi studija sudjeluju sljedeće partnerske ustanove, na osnovi potpisanih ugovora o suradnji:

- Odsjek za informacijske znanosti, Filozofski fakultet, Sveučilište J. J. Strossmayer u Osijeku
- Oddelek za knjižničarstvo in informacijsko znanost in knjigarstvo, Filozofska fakulteta u Univerza v Ljubljani, Slovenija
- Sveučilišni odjel za komunikologiju, informacijske i knjižnične studije, Sveučilište Rutgers, NJ, SAD,
- Sveučilišni odjel za edukaciju i informacijske studije (GSE&IS), Kalifornijsko sveučilište u Los Angelesu (UCLA), California, SAD

te pozvani predavači sa

- Sveučilišta City University, London (UK)
- Sveučilišta Loughbourough (UK)
- Sveučilišta Oxford Brooks, Oxford (UK)
- Kraljevske škole za informacijske znanosti u Kopenhagenu (Danska) i
- University of Missouri at Columbia (SAD) i drugi

2.3. Institucijska strategija razvoja doktorskih programa

Sa stajališta promicanja ideje jedinstvenog i suvremenog sveučilišta temeljenog na uvažavanju IKT i znanstvenome radu, važni ciljevi ovoga dokorskog studija jesu:

- pokretanje suradničkih znanstvenoistraživačkih projekata u kojima će biti angažirani nastavnici iz više odsjeka/odjela/fakulteta/sveučilišta i u sklopu kojih će se poticati interdisciplinarna istraživanja informacijskih fenomena, poglavito onih vezanih uz očuvanje i promicanje pisane baštine, ulogu knjižničarstva i nakladništva u digitalnome dobu te informacijskih potreba i korištenja informacija, osobito u odnosu na informacijsku pismenost, informacijske navike i pretraživanje informacija;
- stvaranje uvjeta za sustavnu izobrazbu znanstvenog podmlatka koji će biti kadar pokretati i nositi studijske programe na preddiplomskoj i diplomskoj razini koji su

- nužni na širem prostoru Dalmacije, Slavonije i Baranje, ostalih dijelova Hrvatske i šire regije, poglavito u odnosu na Sloveniju, Italiju, Bosnu i Hercegovinu;
- stvaranje uvjeta da sveučilišta u Zadru, Osijeku i Ljubljani postanu snažna regionalna središta za interdisciplinarna istraživanja:
 - očuvanja, organizacije i uporabe pisane baštine, poglavito u odnosu na potrebu obrazovanja stručnjaka za rad sa starom i vrijednom pisanom građom, za njezinu zaštitu te predstavljanje u mrežnome okruženju;
 - informacijskih potreba i čitateljskih navika djece i mladeži, osoba s posebnim potrebama i osoba starije životne dobi;
 - razvojnih pravaca i izazova novih tehnologija u edukaciji, nakladništvu i knjižarstvu.

U skladu s planiranim razvojem odjela/ odsjeka u Zadru, Osijeku i Ljubljani, poglavito u odnosu na očekivano povećanje znanstveno-nastavnog osoblja i sadašnje kadrovske potencijale, Prijedlog programa osmišljen je na način da se od ponuđenih izbornih predmeta mogu osmisliti i ponuditi novi moduli kad se za to ispune zakonski uvjeti (primjerice, istraživanja vezana uz pedagoške i psihološke vidove obrazovanja na daljinu).

2.4. Inovativnost doktorskog programa

- a) Ovako postavljen program u polju društvenih znanosti, s naglaskom na promjene i upravljanje informacijama u društvu znanja, koliko je predlagatelju poznato, nije se dosad izvodio ni u Hrvatskoj ni u ovome dijelu Europe;
- b) Njegova je posebnost u tome što studente usmjeruje na znanstvena istraživanja u sklopu prijavljenih znanstvenih projekata koji slijede prioritetne teme iz nacionalne strategije razvoja znanosti i od osobite su važnosti za očuvanje kulturnog identiteta i stvaranje podloge za razvoj društva znanja;
- c) Prijedlog uvažava preporuke strukovnih udruga u polju informacijskih znanosti te Europskog vijeća informacijskih i dokumentacijskih udruga (ECIA) za obrazovanje informacijskih stručnjaka³ te CILIP-a⁴ i EUCLID-a⁵;
- d) program je zasnovan na suradnji znanstveno-nastavnog osoblja iz više ustanova/sveučilišta i iz više disciplina (npr. informacijske znanosti, filozofija, pedagogija, nakladništvo, računarne znanosti, sociologija);
- e) u pokretanju i izvođenju doktorskog programa nastojalo se u najvećoj mogućoj mjeri osigurati partnerstvo s poslovnim sektorom, poglavito vezano uz nastavna radilišta i zapošljavanje te pridobiti podrška profesionalnih udruga (npr. HKD, HID, PZNK⁶).

³ Europriručnik I&D. Vol. 1. Znanje i odlike europskih stručnjaka za informacije i dokumentaciju. 2. izmijenjeno izd. Zagreb : HID, 2005. (prijevod priručnika izrađenog sklopu programa EU po nazivom Leonardo da Vinci).

⁴ Body of Professional Knowledge: Setting out an adaptable and flexible framework for your changing needs- London : Chartered Institute of Library and Information Professionals, 2004.

⁵ Europska udruga visokoškolskih ustanova u polju knjižnične i informacijske znanosti. U sklopu projekta koji je financirala EU (Socrates Programme) u prosincu 2005 završen je rad na publikaciji *European Curriculum Reflections on Library and Information Science Education*. Prof. Aparac-Jelušić kooautorica je jednog poglavlja u knjizi.

⁶ Hrvatsko knjižničarsko društvo, Hrvatsko informacijsko-dokumenatacijsko društvo, Poslovna zajednica nakladnika i knjižara.

Ovisno o odobrenim znanstvenim programima/projektima te stvaranju kritične mase nastavnika, a slijedom izraženih potreba za specijalističkim obrazovanjem, studij može ponuditi neke predmete studentima drugih poslijediplomskih studija, a s vremenom bi se mogao ponuditi i specijalistički poslijediplomski program (ciklusi).

Specifičnost je predloženog poslijediplomskog doktorskog studija u njegovoj utemeljenosti na znanstvenim programima/projektima, otvorenosti prema međunarodnoj suradnji (razmjena nastavnika i studenata, predavanja na engleskom, hrvatskom i slovenskom jeziku), te tematski određenim modulima koji se mogu nadograđivati.

2.5. Uvjeti upisa na studij – posebno uvjeti za polaznike koji su stekli ranije kvalifikacije po studijskom sustavu prije 2005.

Za upis na doktorski studij zahtijeva se završen diplomski studij iz informacijskih znanosti (minimalno 300 bodova) ili završen diplomski studij iz drugih društvenih/humanističkih znanosti (minimalno 300 bodova) uz uvjet da kandidat ima objavljene radove teme kojih su vezane uz informacijske fenomene, te prosjek ocjena 4.0 i viši. Od studenata sa završenim diplomskim studijem iz drugih područja/polja osim informacijskih znanosti, koji se zanimaju za interdisciplinarnu studiju informacijskih problema, zahtijeva se polaganje diferencijalnog ispita kojim se provjerava njihovo poznavanje socio-kulturnih odrednica informacijskoga društva te stupanj vještina za rad u mrežnome okruženju. Osnovni i posebni uvjeti navode se u Pravilniku o poslijediplomskom studiju (u prilogu).

2.6. Kriteriji i postupci odabira polaznika

Doktorski poslijediplomski studij «Društvo znanja i prijenos informacija» namijenjen je informacijskim stručnjacima (knjižničarima, arhivistima, muzeolozima, informacijskim posrednicima, komunikolozima, nakladnicima, knjižarima), pedagogima, psiholozima, filozofima, sociolozima i dr.) i drugim stručnjacima iz područja društvenih znanosti i humanistike koji se bave znanstvenim radom vezano uz razvoj društva znanja i komunikacijske paradigme u znanosti, obrazovanju i kulturi te očuvanjem i promicanjem pisane baštine, a usmjerili su svoja nastojanja u pravcu ostvarenja znanstvene i akademske karijere i postizanje akademskog stupnja doktora znanosti.

Temeljni kriteriji za odabir kandidata su: stečena znanja i vještine tijekom diplomskoga studija (minimalno se traži prosjek ocjena 4.0 iz predmeta relevantnih za studij), izvrsno poznavanje engleskog jezika te pasivno znanje bar još jednog stranog jezika, komunikacijske vještine i vještine za rad u mrežnom okruženju.

Kandidati će se javljati na natječaj za upis na poslijediplomski studij te biti odabrani u skladu sa sljedećim ciljevima:

- a) nastojat će se postizati uravnotežena zastupljenost kandidata s obzirom na stečene diplome (cilj: raznovrsnost polja i grana)
- b) obaviti će se uvid u popis odslušanih izbornih kolegija što se iščitava iz dodatka diplomi (cilj: saznanje o interesima kandidata)
- c) utvrdit će se imaju li kandidati već objavljene stručne/znanstvene radove i jesu li tijekom diplomskoga studija bili aktivni na stručnim i znanstvenim skupovima (cilj: sastavljanje rang liste)

- d) utvrdit će se postoji li potreba za polaganjem diferencijalnih ispita te odrediti isti (cilj: uputiti kandidate da prouče one teme koje nisu svladali tijekom diplomskoga studija)

2.7. Kompetencije koje student stječe završetkom studija, mogućnost nastavka znanstvenoistraživačkog rada, mogućnost poslijedoktorskog usavršavanja te mogućnosti zapošljavanja u javnom i privatnom sektoru

Studenti se pripremaju za znanstveni i znanstveno-nastavni rad u području društvenih znanosti, s naglaskom na proučavanje fenomena vezanih uz razvoj društva znanja i prijenos informacija, istraživanje informacijskih potreba i čitateljskih navika, nakladništvo i knjižarstvo te zaštitu i promicanje kulturne baštine, poglavito pisane.

Na ovome stupnju studenti temeljito proučavaju teorijska pitanja, bave se taksonomijama i metodologijom znanstvenih istraživanja, poglavito vezano uz vlastita istraživanja slijedom odobrene teme doktorske disertacije. Od njih se očekuje da razumiju i tumače teorijske koncepte u širokom području društvenih, a poglavito informacijskih znanosti, načela i osobitosti metodologije znanstvenoistraživačkoga rada u društvenim znanostima, etička pitanja i probleme znanstvenoga komuniciranja u informacijskome dobu te kognitivne procese pri potraživanju, pretraživanju i uporabi informacija. Posebna se pažnja posvećuje studijama vezanim uz organizaciju, očuvanje i uporabu pisane baštine, digitalizaciji pisane baštine, studijama zavičajnosti, multi i interkulturalnosti, proučavanju čitanja, povijesti i sociologije knjige i čitanja, nakladništvu te obrazovanju na daljinu.

U prvome dijelu programa (organizirana nastava) polaznike se upoznaje s teorijsko-metodološkim pitanjima vezanim uz proučavanje društva znanja i prijenosa informacija te metodologijom znanstvenih istraživanja u društvenim znanostima. Studenti se upućuju u problematiku informacijske etike i napredna istraživanja vezana uz pretraživanje informacija i ponašanja korisnika pri takvim pretraživanjima.

Nakon toga polaznici biraju predmete iz ponuđenih modula jedan od kojih odabiru slijedom vlastitih znanstvenih interesa. U sklopu izbornih modula osigurava se da polaznici samostalno, s razumijevanjem i kritički prate relevantnu znanstvenu literaturu te da na seminarima ovladavaju vještinama prepoznavanja i proučavanja znanstvenih problema koje su uočili i izdvojili.

Očekuje se da se polaznici osposobe za samostalan znanstveni rad, samostalno vođenje znanstvenih projekata, daljnje znanstveno i akademsko napredovanje, te da se zapošljavaju kao znanstveni suradnici na visokoškolskim ustanovama, znanstvenim institutima kojima nedostaje znanstveno osoblje u društvenim, poglavito informacijskim znanostima (npr. Hrvatski zavod za knjižničarstvo, Institut za društvenu znanost Ivo Pilar i Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Institut za međunarodne odnose, sveučilišne knjižnice), te na poslovima planiranja, upravljanja i vrednovanja informacijskih sustava i mreža u nacionalnim i regionalnim informacijskim ustanovama, u uredima državne i mjesne uprave, državnim arhivima, nacionalnim i sveučilišnim knjižnicama, muzejskim dokumentacijskim centrima, SRCE-u, CARNetu, ARNES-u i dr.

Očekuje se da će studenti nakon postizanja doktorskog stupnja moći nastaviti usavršavanje u zemlji i inozemstvu (stipendije u okviru programa koje financira EU, Fulbrightove stipendije, JFP, DAD stipendije, i sl.)

3. OPIS PROGRAMA

3.1. Struktura i organizacija doktorskog programa

Poslijediplomski znanstveni trogodišnji studij za stjecanje akademskog stupnja doktora znanosti

- Trogodišnji studij za stjecanje akademskog stupnja doktora društvenih znanosti traje tri godine (šest semestara) kao cjelovit studij i završava obranom doktorske disertacije.

Doktorski poslijediplomski studij ustrojen je i trajno se usklađuje s Europskim sustavom prijenosa bodova (ECTS). Sastoji se od četiri skupine sadržaja, tj. od četiri (ECTS) bodovne skupine:

- Prva bodovna skupina: teorijsko-metodološki predmeti. U pravilu se slušaju tijekom prvog semestra prve godine. Svaki student dužan je upisati 30 bodova iz ove skupine. Cilj je tih predmeta upoznavanje studenata s metodologijom znanstvenoga rada, poglavito u društvenim znanostima, etičkim pitanjima znanstvenoga rada, poglavito u odnosu na znanstveno komuniciranje u mrežnom okruženju, teorijom informacijske znanosti te teorijom informacijskog pretraživanja kao nezaobilaznim osloncem za znanstvenu djelatnost, kao i s postupcima i metodama u pojedinim istraživačkim područjima.
- Druga bodovna skupina: predmeti izbornog modula i drugi izborni predmeti koje polaznici odabiru slijedom vlastitih znanstvenoistraživačkih interesa a koji će im omogućiti stjecanje znanja u području od osobite važnosti za pripremu i izradu doktorske disertacije. Svaki student dužan je prikupiti najmanje 20 bodova iz skupine izbornog modula tijekom drugog semestra i najmanje 10 odnosno najviše 20 bodova iz skupine slobodnih izbornih predmeta tijekom trećeg semestra.
- Treća bodovna skupina: rad s mentorom ima za cilj problematizirati znanstvena saznanja i probleme u užoj grani istraživanja koje će studenta voditi prema konačnom odabiru i pripremi pisana prijedloga doktorske disertacije. Uz produbljivanje znanja, taj rad mora omogućiti studentu da s razumijevanjem prati najnoviju znanstvenu literaturu o području istraživanja. Svaki student treba prikupiti 30 bodova tijekom rada s mentorom na pripremi javnog predstavljanja prijedloga svoje doktorske disertacije, te najmanje 20 odnosno najviše 30 bodova koje stječe znanstvenom aktivnošću izvan nastave.
- Četvrta bodovna skupina: samostalan rad uz nadzor mentora. Četvrta bodovna skupina obuhvaća znanstvenu aktivnost koja završava izradom i predajom doktorske disertacije čiji je rok izrade određen Zakonom. Ta skupina donosi studentu 60 bodova. Kao završetak organiziranog studija te mogućnost predaje disertacije na ocjenu smatra se dan kad je student zadovoljio uvjete iz sve četiri bodovne skupine.

3.2. Popis obveznih i izbornih predmeta s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i brojem ECTS bodova

Obvezni predmeti

IZO001	izv. prof. dr. sc. S. Jelušić, doc. dr. sc. G. P. Šantek, izv. prof. dr. sc. P. Južnič i gost predavač: prof. dr. sc. Christine Borgman	Metodologija društvenih znanosti	2		1				45	10
IZO002	prof. dr. sc. T. Aparac-Jelušić gostujući profesor: prof. dr. sc. T. Saracevic, prof. dr. sc. D. Bawden i prof. dr. sc. Michael Buckland	Teorija informacijskih znanosti	2		1				45	10
IZO003	izv. prof. M. Žumer, doc. dr. sc. K. Petr gostujući profesori: prof. dr. sc. N. Belkin i prof. dr. sc. P. Ingwersen	Teorija informacijskog pretraživanja	2		1				45	10

Modul I. Organizacija, očuvanje i uporaba pisane baštine (nudit će se u ak. god. 2008./2009. i 2010./2011.)

IZB001	prof. dr. sc. A. Stipčević, doc. dr. sc. Z. Velagić i izv. prof. dr. sc. M. Kovač	Socijalna povijest knjige				1		1	30	5
IZB002	izv. prof. dr. sc. D. Sečić, doc. dr. sc. Z. Velagić, doc. dr. sc. Jelena Lakuš	Knjižna baština u europskim knjižnicama				1	1	1	45	10
IZB003	izv. prof. dr. sc. M. Willer, doc. dr. sc. D. Hasenay, izv. prof. A. Šauperl	Zaštita, bibliografska i sadržajna obrada stare građe i rukopisa				1	1	1	45	10

Modul II. Informacijske potrebe i čitateljski interesi i navike (nudit će se u ak. god. 2008./2009. i 2010./2011.)

IZIP01	izv. prof. dr. sc. S. Erdelez, dr. sc. C. Kuhlthau, prof. emerita, doc. dr. sc. L. Knaflič, doc. dr. sc. I. Stričević	Konceptualni okviri i modeli ponašanja korisnika				2		1	45	10
IZIP02	izv. prof. dr. R. Todd, dr. sc. L. Knaflič doc. dr. sc. A. Blatnik	Psihološke, socijalne i kulturne odrednice pismenosti				1		2	45	10
IZIP03	dr. sc. C. Kuhlthau, prof. emerita doc. dr. sc. I. Stričević izv. prof. dr. R. Todd	Djeca i mladež u informacijskom okruženju				2		1	45	10

Modul III. – Upravljanje promjenama u nakladništvu i knjižarstvu (nudit će se u ak. god. 2008./2009. i 2010./2011.)

IZN001	izv. prof. dr. sc. M. Kovač doc. dr. sc. Z. Velagić doc. dr. sc. A. Blatnik	Socio-kulturološki vidovi nakladništva i knjižarstva				2		1	45	10
IZN002	prof. dr. sc. P. Richardson doc. dr. sc. M. Barišić	Ekonomika nakladništva				1		1	30	5
IZN003	prof. dr. sc. K. Smith doc. dr. sc. M. Barišić	Marketinške strategije u nakladništvu i knjižarstvu				2		1	45	10

Izborni predmeti

IZI001	izv. prof., dr. sc. V. Jelkić doc. dr. sc. I. Mikecin, dr. sc. J. Čirić	Filozofija znanosti	1		1				30	5
IZI002	prof. dr. sc. D. Bowden	Informacijska etika				1		1	30	5
IZI003	izv. prof. M. Dalbello prof. dr. sc. P. Sturges	Fenomenologija čitanja				1		1	30	5
IZI004	izv. prof. P. Južnič izv. prof. D. Sečić	Baze znanja online referentnih usluga	1		1				30	5
IZI005	izv. prof. dr. sc. M. Žumer dr. sc. K. Golub	Napredni semantički web				1		1	30	5
IZI006	izv. prof., dr. sc. M. Willer izv. prof. dr. sc. A. Šauperl	Kataložna obrada digitalnog dokumenta	1	2					45	10
IZI007	izv. prof. dr. sc. D. Sečić dr. sc. J. Lakuš	Komunikološke značajke novina u 19. i poč. 20. stoljeća				1		1	30	5
IZI008	prof. dr. s. L. Bognar	Pedagoške osnove učenja na daljinu				1		1	30	5
IZI009	izv. prof. dr. sc. D. Vican	Teorije kurikuluma u kontekstu cjeloživotnog učenja				1		1	30	5
IZI010	prof. dr. sc. N. Babić doc. dr. sc. I. Stričević	Upravljanje informacijskim sustavima u obrazovanju	1			1		1	30	5
IZI011	prof. dr. sc. N. Babić	Istraživanja pedagoških fenomena	1		1					
IZI012	izv. prof. dr. sc. V. Jelkić doc. dr. sc., I. Mikecin	Epistemologija i teorije o znanju	1		1				30	5
IZI013	izv. prof. dr. sc. P. Južnič	Webometrijske analize				1		1	30	5
Moguće je da studenti odaberu i jedan od izbornih kolegija iz ponude na diplomskome studiju										
IZID04	dr. sc. D. Hasenay	Metode zaštite papirne građe					1	2	45	5
IZID05	Izv. prof. dr. sc. M. Willer	Čuvanje i zaštita elektroničkih dokumenata					1	2	45	5

3.3. Obvezatne i izborne aktivnosti (sudjelovanje na seminarima, konferencijama, okruglim stolovima i sl.) i kriteriji za njihovo izražavanje u ECTS bodovima

Dosadašnja je praksa na Odjelu da studenti tijekom starog dodiplomskog (treća i četvrta godina) i novog preddiplomskog (druga godina) sudjeluju na međunarodnim i domaćim seminarima, konferencijama i sl, a poglavito na BOBCATSSS (godišnji simpoziji knjižničarsko-informacijskih fakulteta/odjela iz Europe) i LIDA-i (međunarodna konferencija Libraries in the Digital Age) kojoj su suorganizatori Odsjek za informacijske znanosti iz Osijeka i Sveučilišni odjel za informacije, komunikacije i knjižnične studije sa Sveučilišta Rutgers iz SAD-a. Ta se praksa planira zadržati i dalje razvijati uključujući studente s poslijediplomskih studija.

Prema Pravilniku o poslijediplomskom studiju sudjelovanje na znanstvenim skupovima vrednuje se bodovima (ECTS) i to u odnosu na aktivno sudjelovanje (s izlaganjem, posterom i sl.), sudjelovanje ili rad u organizacijskim tijelima skupova. Izdvojene su sljedeće bodovne skupine:

- Sudjelovanje na domaćem skupu s izlaganjem – 5 bodova
- Sudjelovanje na međunarodnom skupu s izlaganjem – 10 bodova
- Sudjelovanje u organizacijskim tijelima skupova – 3 boda
- Objavljeni radovi:
 - Izvorni znanstveni rad objavljen u A1 časopisima – 20 bodova
 - Izvorni znanstveni rad objavljen u A2 časopisima – 15 bodova
 - Pregledni znanstveni rad – 10 bodova
 - Prethodno priopćenje – 5 bodova
 - Stručni rad – 3 boda
 - Prikaz – 2 boda

3.4. Opis svakog predmeta

IZO001 METODOLOGIJA DRUŠTVENIH ZNANOSTI

ECTS – 10 bodova

2+0+1

Opis kolegija

Znanost i razvoj: tumačenja problema vezanih uz interpretaciju napretka znanosti; suvremene interpretacije pojma 'znanstvena paradigma'. Teorije u znanosti: teorije i hipoteze, teorije i modeli. Vrste teorija i njihova znanstvenost (paradigmatske ili orijentirajuće teorije, konceptualne teorije, empirijske teorije – kauzalitet i vjerojatnost naprama provjerljivost i opovrgljivost, aksiomske teorije i matematički modeli).

Problemi metodologije znanstvenog istraživanja, osobito vezano uz: jedinstvo i pojedinačnost (posebnost) znanosti, objektivnost i činjeničnost znanstvenog istraživanja, iskustveno opažanje i prethodni hipotetički zahvat znanstvenog predmeta, mjerenje i postulate, izazivanje i proizvođenje predmeta nasuprot njegovom neposrednom opažanju, pozitivnost, egzaktnost i vrijednosna neutralnost modernih znanosti.

Kvalitativne metode i njihova primjena u istraživanjima društvenih, a napose informacijskih fenomena. Priroda kvalitativnih istraživanja; odabir tema i oblikovanje strategije kvalitativne studije. Kvalitativna analiza i interpretacija. Primjeri iz istraživanja; rasprave i izdvajanje prednosti i nedostataka u odnosu na odabranu istraživačku metodologiju, obradu i predstavljanje rezultata, zaključivanje; utjecaji 'najbolje' istraživačke prakse na osmišljavanje i provedbu istraživanja.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

- upoznati studente s epistemološkim i gnoseološkim teorijama i metodološkim osnovama društvenih znanosti
- omogućiti studentima razmjenu ideja i motrišta vezanih uz tumačenje znanstvenih paradigmi te ih uputiti u teorijska promišljanja znanosti
- predstaviti strategije i metode kvalitativnih istraživanja u društvenim znanostima
- omogućiti studentima uporabu primjerenih metoda na pilot istraživanjima.

Oblici provođenje nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari; rasprave o proučenoj literaturi

Znanje se provjerava sustavnom komunikacijom sa studentima, praćenjem rada studenata na pripremi seminara i razgovorima o pročitanoj literaturi te na usmenom ispitu.

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Halmi, A. *Strategije istraživanja u primjenjenim društvenim znanostima*. Jastebarsko: Naklada Slap, 2005.
2. Luhman, N. *Znanost društva*. Zagreb : Politička kultura, 2001.
3. McCrank. *Historical information science: an emerging unidiscipline*. Medford, NJ. : Information Today, 2002.
4. Patton, M. Q. *Qualitative Evaluation and Research Methods*. Newbury Oark ; London ; New Delhi : SAGE Publications, 1990.

Izborna literatura:

1. Halmi, A. *Multivarijatna analiza u društvenim znanostima*. Zagreb: Sveučilišta u Zagrebu : Alinea, 2002.
2. Lelas, S. *Promišljanje znanosti*. Zagreb : Hrvatsko filozofsko društvo, 1990.
3. Pennanen, M. ; Vakkari, P. *Students' conceptual structure, search process and outcome while preparing a research proposal*. // JASIST 54, 8(2003), 759-770.
4. *Statistics in practice : measuring managing : proceedings* / edited by C. Creaser. Loughborough : Library information statistics unit (LISU), Department of information science, Loughborough University, 2003. (LISU occasional paper ; 32)
5. Strauss, A. L. ; Corbin, J. *Basic of Qualitative Research: Grounded Theory Procedures and Techniques*. London : Sage, 1998.
6. Vakkari, P. & Pennanen, M. & Serola, S. *Changes of search terms and tactics while writing a research proposal*. // Information Process. & Management 39(2003), 445-463.
7. Webber, M. *Metodologija društvenih nauka*. 2. izd. Zagreb : Globus, 1989.

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maks. 60 bodova
- seminarski rad o provedenom istraživačkom problemu na primjeru iz prakse ili usporedbom s provedenim istraživanjima opisanim u literaturi – 80 bodova (minimalna broj bodova je 50)
- usmeni ispit – maksimalno 60 bodova
Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; intervjui sa studentima

IZO002 TEORIJA INFORMACIJSKIH ZNANOSTI

ECTS – 10 bodova

2+0+1

Okvirni sadržaj predmeta

Teorijske osnove informacijskih znanosti; predmet informacijskih znanosti i predmeti subdisciplina/grana; ishodišta informacijskih znanosti: priroda i definicije, područje šireg polja informacijskih znanosti, teorijski problemi i pristupi; povijesni pregled razvoja informacijskih znanosti i paradigme subdisciplina; metode, tehnike i metodologija informacijskih znanosti; epistemologija informacijskih znanosti.

Teorijska misao s konca 20. i početka 21. stoljeća – problem ahistoričnosti, pitanja konverzije, novo digitalno okruženje. Najznačajniji teoretičari i škole. Utjecaji i međuutjecaji – komparativne studije. Teorijska uporišta disciplina koje se zanimaju za baštinu. Ishodišta nove heritološke paradigme: pojam zavičajnosti, novi teorijski korpus znanja o fenomenima baštine. Promišljanje uloge drugih disciplina u koncipiranju teorije baštine (informacijske znanosti kao izranjajuće polje i disciplinarni okvir). Usmena predaja kao baština.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

- Upoznati studente s razvojem teorijske misli u polju informacijskih znanosti i omogućiti im da prepoznaju, razumiju i tumače osnovne pojmove, razvojne pravce, koncepte i metodologiju polja.
- Očekuje se također da će studenti moći samostalno istraživati kako probleme cjelovita polja informacijskih znanosti tako i pojedinih njezinih subdisciplina, osobito s obzirom na pojave konvergencije i mogućih razvojnih pravaca u 21. stoljeću.
- Podastrijeti uvid u teorijskometodološku osnovu i produbiti spoznaje za i oko razumijevanja uloge baštinskih ustanova, industrije baštine, i sl. te problematizirati različite oblike prezentacije i povezivanja informacija o baštini u okruženju novih tehnologija, kako bi studenti razumjeli mogućnosti, prirodu neriješenih problema (poput, primjerice, nedovoljna znanja o korisnicima informacija o baštini, neujednačenosti kriterija vrednovanja, neriješenih pitanje autorskih prava...).

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari; rasprave o proučenoj literaturi u predavaonici i preko on-line raspravišta
Znanje se provjerava kroz konzultacije s nastavnikom i praćenjem priprema za izradu seminara.

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Aparac-Gazivoda, T. *Teorijske osnove knjižnične znanosti*. / Tatjana Aparac-Gazivoda. Zagreb : Filozofski fakultet, Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti, 1993. (Radovi Zavoda za informacijske studije č knj. 7. Niz Knjižničarstvo č knj. 3). 222 str.
2. Hjørland, B. *Domain analysis in Information Science: eleven approaches – traditional as well as innovative*. // Journal of Documentation 58, 4(2002), str. 422-462.
3. Ingwersen, P. *Information and information science in context*. // Libri, 42, 2(1992), str. 99-135.
4. Saracevic, T. *Prilozi utemeljenju teorije informacijske znanosti*. Osijek : Filozofski fakultet, 2006.
5. Saracevic, T. *Relevance: A Review of the Literature and a Framework for Thinking on the Notion in Information Science. Part I: Nature and Manifestations of Relevance*. // JASIST, 58, 13 (2007), 1915–1933.
6. Vakkari, P. *Library and information science: its content and scope*. // Advances in librarianship, 18, (1994), 1-55.

Izborna literatura:

1. Aparac, T. *Informacijske znanosti: temeljni koncepti i problemi*. // Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globale informacijske infrastrukture. Zagreb : HBD, 1998. Str. 14-28.
2. Brookes, B. C. *The foundations of information science*. Part 1. Philosophical aspects. // Journal of Information Science, 2, 3/4(1980), str. 125-133.
3. Brookes, B. C. *Jesse Shera and the theory of bibliography*. // Journal of Librarianship, 5 4(1973), str. 233-245.
4. Ingwersen, P. *Cognitive perspectives of document representation*. // *Emerging Frameworks and Methods* : Proceedings of the Fourth International Conference on Conceptions of Library and Information Science (CoLIS4). / ed. Bruce, H. et al. Greenwood Village, Colorado : Libraries Unlimited , 2002. Str. 285-300.
5. *Information Science: Integration in Perspective*: Proceedings of the 2nd. International Conference on Conceptions of Library and Information Science (CoLIS 2), Oct. 13-16, 1996. / ed. by P. Ingwersen and N. Ole Pors. Copenhagen : The Royal School of Librarianship, 1996.
6. Shera, J. S. *History and foundations of information science*. // Annual Review of Information Science and technology, 12(1977), str. 249-276.
7. *The Study of Information. Interdisciplinary Messages*. / ed. by F. Machlup and U. Mansfield. New York : John Willey&Sons, 1983.
8. Tudman, M. *Teorija informacijske znanosti*. Zagreb : Informator, 1986.
9. Vakkari, P. ; M. Kuokkanen, M. *Theory Growth in Information Science: Applications of the Theory of Science to a Theory of Information Seeking*. // Journal of Documentation 53, 5(1997), str. 497-519.

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maks. 80 bodova
 - seminarski rad – istraživanje literature na zadanu temu, literature review – 120 bodova (minimalna broj bodova je 80)
- Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik

IZO003 TEORIJA INFORMACIJSKOG PRETRAŽIVANJA ECTS – 10 bodova	2+0+1
---	--------------

Okvirni sadržaj predmeta

Promišljanja teorijskih pitanja informacijskog pretraživanja: pristupi, modeli. Eksperimentiranje s pretraživačkim metodama i tehnikama: značajniji projekti i studije te njihov utjecaj na razvoj teorije i prakse informacijskog pretraživanja.

Predmetno pretraživanje u izravno-javno dostupnim knjižničnim katalozima (OPACima i WebPACima). Hipertekst kao alternativa abecednom i sekvencijalnom pristupu i jezici za označivanje. Kognitivne mape, organizacija znanja, znanja iz područja. Problemi dinamičkog povezivanja jezika za označivanje u sustavima za pretraživanja; ontologije.

CD-ROM i on-line informacijsko pretraživanje, multimediji i hipertekst; ekspertni sustavi, tehnike procesiranja informacija u prirodnome jeziku; korisnička sučelja pri pretraživanju;

Metapodatci za pretraživanje; sustavi za upravljanje sadržajem (Content Management systems – CMS) za mrežna i intranet pretraživanja.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

Kroz rasprave na osnovi obvezne i preporučene literature pripremiti studente za:

- razumijevanje konceptualnog okvira sustava za pretraživanje
- razumijevanje složenih procesa vrednovanja sustava koji su oblikovani da olakšaju pretraživanje
- tumačenje intelektualnih osnova organizacije i pretraživanja informacija

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari; rasprave o proučenoj literaturi u predavaonici I preko on-line raspravišta
Znanje se provjerava kroz razgovore sa studentima, grupni rad, praćenjem priprema za izradu seminara i na pismenom ispitu (on-line).

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Ingwersen, P. ; Järvelin, K. *The turn: integration of information seeking and retrieval in context* Springer, 2005.
2. Mizzaro, S. *Relevance: The whole history.* // Journal of the American Society for Information Science 48, 4(1997), 285-379.
3. Saracevic, T. *Relevance: A Review of the Literature and a Framework for Thinking on the Notion in Information Science. Part III: Behavior and Effects of Relevance.* // JASIST, 58, 13 (2007), 2126–2144.
4. Strzalkowski, T. *Natural language information retrieval.* // Information Processing and Management, 31, 3(1996), 397-417.
5. Vakkari, P. *A Theory of the Task-based Information Retrieval Process.* *Journal of Documentation* 57, 1(2001), 44-60.

Izborna literatura:

1. Belkin, N.J. *The cognitive viewpoint in information science.* // Journal of information science, 16 (1990), 11-15.
2. Borlund, P. ; P. Ingwersen. *The development of a method for the evaluation of interactive information retrieval systems.* // Journal of Documentation, 53, 3(1997), 1997, 225-250.
3. Buckland, M. ; Frederic, G. *The relation between recall and precision* // JASIS, 45, 1. (1994)
4. *COLIS 3: Digital Libraries.* / ed. by T. Aparac, T. Saracevic, P. Vakkari and P. Ingwersen. Lokve : Naklada Benja, 1999. (članci po izboru)
5. Cool, C. *The concept of situation in information science.* // ARIST, 35(2001)
6. Ingwersen, P. *Information Retrieval Interaction.* London: Taylor Graham, 1992
7. Ingwersen, P. & Järvelin, K. *Information retrieval in contexts.* // Information Retrieval in Context : IRiX : ACM-SIGIR Workshop 2004 Proceedings. / eds. Ingwersen, P., van Rijsbergen, C.J., Belkin, Nick, Larsen, B. Sheffield : Sheffield University , 2004. Str. 6-9. Available at: <http://ir.dcs.gla.ac.uk/context>
8. Järvelin, K. ; Ingwersen, P. *Information seeking research needs extension towards tasks and technology.* // *Information Research*, 10, 1(2004); URL: <http://InformationR.net/ir/paper212.html>
9. *Language modeling for information retrieval.* / edited by W. B. Croft and J. Lafferty. Dordrecht ; Boston ; London : Kluwer Academic Publishers, 2003.
10. Salton, G. *Automatic Text Processing: The transformation, analysis and retrieval of information by computer.* Addison-Wesley Publishing Company, 1989.
11. Saracevic, T. *Interactive models in information retrieval: A review and proposal.* // Proceedings of 59th Annual Meeting of ASIS, 1996.
12. Saracevic, T. *Relevantnost i kako se istraživala.* (Relevance and how it was studied). // Vjesnik bibliotekara Hrvatske (Journal of Croatian Librarians). 50, 1/2/2007), 1-26.
13. Vakkari, P. ; N. Hakala. *Changes in Relevance Criteria and problem Stages in Task Performance.* // *Journal of Documentation* 56, 5(2000), str. 540-562.
14. Vakkari, P. *Growth of Theories on Information Seeking.* // *Information Processing & Management* 34, 3/4(1998), str. 361-382.
15. Napomena: najnovija literature preporučivat će se na početku nastave

Način polaganja ispita – pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maksimalno 80 bodova
 - seminarski rad o provedenom terenskom zadatku – 60 bodova (minimalna broj bodova je 80)
 - usmeni ispit – 60 bodova
- Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; on-line upitnik; intervjui sa studentima.

IZBORNIMODUL I.
ORGANIZACIJA, OČUVANJE I UPORABA PISANE BAŠTINE

IZB001 SOCIJALNA POVIJEST KNJIGE
ECTS – 5 bodova

1+0+1

Okvirni sadržaj predmeta

Proteklih desetljeća povijest knjige, posebice njezina socijalna dimenzija, postala je jednim od najpopularnijih aspekata povijesnog istraživanja – danas je ona jedno od temeljnih područja istraživanja suvremene svjetske historiografije. Na predavanjima će se obrađivati razdoblje od ranoga srednjeg vijeka do današnjih dana, s posbnim osvrtom na istraživanja i interpretacije socijalnih vidova proizvodnje knjige, nakladništva, knjižarstva, cijene knjige, knjižne posvete, knjige za puk, fenomena žene i knjiga, cenzure, knjige kao sredstva promidžbe, nadnaravne moći pisane riječi, brige za knjigu, iznošenje knjižnog blaga iz zemlje porijekla, posuđivanje knjiga, čitatelje i čitanje i sl. Nastojat će se ukazati na to da nakon revolucije koju je pokrenuo Johannes Gutenberg dolazi do drastičnih promjena u položaju knjige u društvu, pa tako i u zemljama srednje i južne Europe. Knjiga postaje snažno sredstvo širenja pismenosti u širim društvenim slojevima, ali i izvorom znanstvenih i tehnoloških informacija koje će promijeniti društvene odnose i udariti čvrste temelje novovjekom napretku na svim područjima ljudske djelatnosti.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

Upoznati studente s temeljnim značajkama razvoja pismenosti i ulogom knjige u društvenom životu na području srednje i južne Europe od ranoga srednjeg vijeka do današnjih dana.

Od studenata se očekuje da budu sposobni:

- prepoznati i razumjeti pojavu i razvoj pismenosti u zemljama srednje i južne Europe od ranoga srednjeg vijeka
- razumjeti kulturno nasljeđe prostora rimskog Ilirika
- razumjeti ulogu crkvenih redova u razvoju pismenosti i proizvodnji knjige
- razumjeti i tumačiti ulogu i zadaću knjige u društvu
- razumjeti temeljne koncepte i probleme vezane uz proizvodnju knjige, njezinu cijenu, trgovinu, društveni položaj njezinih vlasnika, brigu o knjigama itd. u zemljama srednje i južne Europe.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari; rasprave o odabranim primjerima u predavaonici.

Znanje se provjerava na konzultacijama i praćenjem priprema za izradu seminara, te na usmenom ispitu.

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Bowker, G. C. *Memory Practices in the Sciences*. Philadelphia : ASIST, 2006
2. Finkelstein, D. and A. McCleery. *The Book History Reader*. London : Routledge, 2002.
3. Graff, H. J. *The Legacies of Literacy. Continuities and Contradictions in Western Culture and Society*. Bloomington and Indianapolis : Indiana University Press, 1987.
4. *Izazovi pisane baštine*. Osijek : Filozofski fakultet, 2005.
5. *Literacy in Traditional Societies*. / ed. by Jack Goody. Cambridge : The University Press, 1968.
6. Martin, H-J. ; L. Febvre. *Coming of the Book: The impact of printing 1450-1800*. Verso Classics, 10.
7. Stipčević, A. *Socijalna povijest knjige u Hrvata*. Knj. I. i II.. Zagreb : Školska knjiga, 2004., 2006.

Izborna literatura: u dogovoru s nastavnikom, vezano uz odabrane istraživačke teme.

Način polaganja ispita – pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima – maksimalno 60 bodova
 - seminarski rad o provedenom terenskom zadatku – 60 bodova (minimalna broj bodova je 40)
 - usmeni ispit – 80 bodova
- Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij je usmjeren prema predstavljanju i kritičkome vrednovanju nasljeđa u srednjoeuropskim i mediteranskim knjižnicama s posebnim osvrtom na sveučilišne knjižnice, knjižnice crkvenih ustanova te značajnije zbirke u znanstvenim knjižnicama (biblioteche civiche), arhivima i muzejima. Na osnovi komparativne metode i analize sadržaja obrađuju se pitanja legislativnog okvira i profesionalnih normi i preporuka u odnosu na razvoj i djelovanje knjižnica u odnosu na prikupljanje, obradu i zaštitu pisane baštine, kako bi se argumentirano tumačio pristup izgradnji nacionalnih zbirki i vrijednih zbirki znanstvene literature u kojima se nalazi pisana baština srednjoeuropskog i mediteranskog kruga. Dio nastave predviđen je kao istraživački rad u arhivima knjižnica i muzeja i u arhivima koji sadrže značajne dokumente za proučavanje pisane baštine podrijetlom iz srednje i južne Europe.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

- upoznati studente s najvažnijim radovima kojima se predstavlja i tumači korpus znanstvene literature u visokoškolskim, samostanskim i dr. knjižnicama
- upoznati studente s metodologijom istraživanja arhivskoga gradiva važnoga za proučavanje nasljeđa u knjižnicama
- omogućiti studentima da razumiju i kritički vrednuju određene pojave u razvoju znanosti i visokog obrazovanja u srednjoj i južnoj Europi koncem 19. i početkom 20. stoljeća

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari; rasprave o proučenoj literaturi u predavaonici i preko on-line raspravišta
Znanje se provjerava kroz grupni rad, konzultacijama s nastavnikom i praćenjem priprema za izradu seminara, te na usmenom ispitu.

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Sečić, D. *Kraljevska sveučilišna knjižnica u Zagrebu 1874.-1918. : prinosi proučavanju i vrednovanju razvoja srednjoeuropske knjižnice s dvojnomo funkcijom*. Lokve ; Zagreb : Naklada Benja : Nacionalna I sveučilišna knjižnica, 2007.
2. Sečić, D. *Ivan Kostrenčić : prvi hrvatski sveučilišni bibliotekar*. Lokve : Naklada Benja, 2000. (Hrvatski knjižničari ; knj. 2) (Sadrži i reprint Pravila za biblioteku kr. sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu iz 1876.)
3. Verona, E. *Prinosi povijesti Sveučilišne knjižnice u Zagrebu u prvome razdoblju njena života : (1607-1773)*. // Zbornik naučnih i književno-umjetničkih priloga bivših đaka i profesora zagrebačke klasične gimnazije o 350-godišnjem jubileju : 1607-1957. Zagreb : Odbor za proslavu 350-godišnjice Klasične gimnazije, 1957., str. 357-379.
4. Verona, E. *Prinosi povijesti Sveučilišne knjižnice u Zagrebu i njena uređenja : (1773-1814)*. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske. 4, 1/4(1955/1957) 1-36.
5. Živković, D. *Matija Smodek : profesor i bibliotekar akademički*. Lokve : Naklada Benja, 2001. (Hrvatski knjižničari ; knj. 1)

Izborna literatura:

1. U dogovoru s mentorom prema istraživačkim interesima kandidata.

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maks. 60 bodova
 - seminarski rad o provedenom terenskom istraživanju – 60 bodova (minimalan broj bodova je 40)
 - usmeni ispit – 80 bodova
- Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; intervjuui sa studentima.

Okvirni sadržaj predmeta

U prvome dijelu kolegija studenti se upoznaju s novim konceptom pristupa opisu jedinice knjižnične građe proučavanjem dokumenta *Funkcionalni zadaci bibliografskih zapisa* (FRBR) Međunarodne federacije knjižničarskih društava i ustanova (IFLA). Kolegij upoznaje studente s tumačenjima konceptata djelo, izraz, manifestacija i primjerak te s relevantnosti takve taksonomije na organizaciju informacija. Kolegij treba pokazati komparativnom analizom FRBR-a, ISBD-a i formata UNIMARC za bibliografske podatke implikacije tog konceptualnog modela na praksu kataložnog opisa.

U drugome dijelu studenti produbljuju znanja iz bibliografsko-kataložne obrade, preispitivanjem konvencionalnih paradigmi za opis stare i rijetke građe i rukopisa, proučavanjem pojmova jedinice knjižnične građe, osobitosti stare i rijetke građe i rukopisa, načina identificiranja te građe, određivanja granica i iskazivanjem odnosa između dokumenata. Na seminarima se raspravlja o odredbama međunarodnog standarda za opis stare i rijetke građe *ISBD(A)* i problemima pri primjeni toga standarda i standarda za opis posebnih vrsta građe te o metapodacima za zaštitu stare građe.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

Od studenata se očekuje da:

- analiziraju i razumiju koncept djelo, izraz, manifestacija i primjerak i odnos te taksonomije prema tradicionalnim konceptima djelo, tekst, dokument i primjerak, te bibliografska i litarna jedinica
- razumiju i komparativno analiziraju FRBR-a, ISBD-a i formata UNIMARC za bibliografske podatke za odabranu skupinu bibliografskog opisa
- razumiju i koriste IFLA-in standard *ISBD(A)* za opis stare i rijetke građe
- ovladaju terminologijom i definicijama, te ukazuju na osobitosti obrade stare i rijetke građe.

Oblici provođenje nastave i način provjere znanja

Predavanja, radionice; rasprave o odabranim primjerima. Znanje se provjerava kroz grupni rad, konzultacijama s nastavnikom i praćenjem priprema za izradu seminara, te na usmenom ispitu.

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Horvat, A. *Oblikovanje osobnih imena u knjižničnom katalogu*. // Znanstveni skup Normizacija osobnih imena u knjižničarstvu i leksikografiji. Zagreb : Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1996. Str. 105-114.
2. *Disaster management for libraries and archives*. / ed. by G. Matthews and J. Feather. Aldershot : Ashgate, 2003.
3. *ISBD(A) : Međunarodni standardni bibliografski opis starih omeđenih publikacija (antikvarnih)* / [s engleskoga prevela, hrvatske primjere odabrala i izradila Tinka Katić]. Zagreb : Hrvatsko bibliotekarsko društvo : Nacionalna i sveučilišna biblioteka, 1995.
4. Jurić, Š. *Nekoliko slučajeva starijih fingiranih impresuma s imenima mjesta uzetim s područja Jugoslavije*. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 10(1964), str. 22-36.
5. Katić, T. *Stara knjiga: bibliografska organizacija informacija*. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2007. (Posebna izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 12)

Izborna literatura:

1. *IFLA study group on the functional requirements for bibliographic records. Functional requirements for bibliographic records : final report*. München : Saur, 1998.
2. Katić, T. *Digitalizacija stare građe*. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 46, 3-4(2003), 33-47.
3. Katić, T. *Katalogiziranje starih knjiga u CROLIST-u*. // Knjižničarstvo 1, 2(1997), str. 42-51.

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima – maksimalno 60 bodova
 - seminarski rad o provedenom terenskom zadatku – 60 bodova (minimalan broj bodova je 40)
 - usmeni ispit – 80 bodova
- Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik.

Izborni modul II. INFORMACIJSKE POTREBE I ČITATELJSKI INTERESI I NAVIKE

IZP001 KONCEPTUALNI OKVIRI I MODELI PONAŠANJA KORISNIKA
ECTS – 10 bodova

2+0+1

Okvirni sadržaj predmeta

Komparativne studije iz kognitivne psihologije. Rasprave o percepciji i predstavljanju znanja. Problematizacija teorijskih postavki i praktičnih implikacija discipline koja se zanima za ponašanja ljudi pri potraživanju i pretraživanju informacija. Poseban naglasak stavlja se na interakciju ljudi i raznolikih oblika podataka, informacija i znanja, na tzv. situacijski kontekst ponašanja, te na utjecaj čitanja i korištenja informacija na pojedinca i društvo u cjelini. Proučavaju se i informacijski motivi te metode potraživanja koje pojedinci odabiru kako bi ostvarili svoje informacijske potrebe.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

- Kolegij upoznaje studente s ljudskim aspektima informacijskih službi i usluga, s povratnim informacijama o tome kako sagledati i koristiti stručnu literaturu u ovom području, podiže svijest o čovjekovu informacijskom ponašanju (Human Information Behavior) i njegovim kognitivnim i socijalnim vidovima te im omogućuje da rade u manjim grupama sa svojim kolegama kako bi analizirali i predstavili dodatna relevantna istraživanja.
- Nadalje, studente se osposobljuje da prepoznaju i tumače razvojne pravce i istražuju pristupe proučavanju ponašanja korisnika u informacijskim ustanovama i na mrežnome prostoru. Omogućuje im da saznaju o motivaciji, prirodi potreba i osnovnim obrascima ponašanja korisnika, a osobito u interakciji s novim tehnologijama.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari; rasprave o proučenoj literaturi u predavaonici i preko on-line raspravišta
Znanje se provjerava kroz grupni rad, praćenjem priprema za izradu seminara i na usmenom ispitu.

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Allen, B. *Cognitive abilities and information system usability*. // Information Processing & Management, 30, 2 (1994) 177-191.
2. Belkin, N. *Cognitive models and information transfer*. // Social Science Information Studies 4(1984), str. 11-130
3. Case, D. O. *Looking for information: a survey of research on information seeking, needs & behavior*. Philadelphia : ASIST, 2004
4. Information Seeking in Context. / ed. by P. Vakkari, R. Savolainen, B. Dervin. London ; Los Angeles : Taylor Graham, 1997.
5. Ingwersen, P. *Cognitive Information Retrieval*. // Annual Review of Information Science & Technology, 34 (1999), 3-52.
6. Pettigrew, K.E. ; R. Fidel, R. ; Bruce, H. *Conceptual frameworks in information behavior*. // ARIST, 35(2001), 43-78.

Izborna literatura: prema temama seminarskih radova

1. Ashcraft, M. *Fundamentals of Cognition*. New York: Longman, 1998.
2. Belkin, N. *Anomalous state of knowledge for information retrieval*. // Canadian Journal of Information Science 5(1989), str. 133-143.
3. Covey, D. T. *Usage and usability assessment : library practices and concerns*. Washington : Digital Library Federation, Council on Library and Information Resources, 2002.
4. Dervin, B. ; M. Nilan. *Information needs and uses*. // Annual Review of Information Science and Technology (ARIST, 21(1986), 3-33.
5. *Exploring the context of information behaviour*. / ed. by T. D. Wilson and D. K. Allen. London : Taylor Graham, 1999.
6. Greenwald, A. G. ; D. L. Ronis. *Twenty Years of Cognitive Dissonance: Case Study of the Evolution of a Theory*. // Psychological Review 85(1978), str. 53-57.
7. Groome, D.; Dewart, H.; Esgate, A.; Gurney, K.; Kemp, R.; Towell, N. *Introduction to Cognitive Psychology: Processes and Disorders*. Hove: Psychology Press, 1999.

8. Hert, C. A. *Understanding information retrieval interactions: theoretical and practical implications*. Greenwich, CO : Ablex Publ. Corp., 1997.
9. Ingwersen, P. Cognitive perspectives of information retrieval interaction: elements of a cognitive IR theory. // *Journal of Documentation*, 52, 1(1996), 3-50.
10. Kuhlthau, C. C. *Seeking meaning: a process approach to library and information services*. Norwood, N. J. : Ablex Publishing Cooperation, 1996.
11. Nicholas, D. *Assessing information needs*. 2nd ed. London: Aslib, 2001.
12. Parkin, A. *Essential Cognitive Psychology*. Hove; Psychology Pres, 2000.
13. Roth, I.; Bruce, V. *Perception and representation: Current Issues*. Oxford: Oxford University Press, 1995.
14. Vakkari, P. Task-based information searching. // *Annual Review of Information Science and Technology* 37(2002), str. 413-464.
15. Wilson, T. *Information needs and uses: Fifty years of progress?* // *Fifty years of information progress: a Journal of Documentation review*. / ed. by B.C. Vickery London, ASLIB, 1994. Str. 15-51.

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maks. 60 bodova
 - seminarski rad o provedenom terenskom zadatku – 60 bodova (minimalan broj bodova je 40)
 - usmeni ispit – 80 bodova
- Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti; upitnik.

IZP002 PSIHOLOŠKE, SOCIJALNE I KULTURNE ODREDNICE PISMENOSTI	1+0+2
ECTS – 10 bodova	

Okvirni sadržaj predmeta

Psihološke, socijalne i kulturne dimenzije pismenosti. Određenje i poimanje pismenosti u različitim područjima znanosti: psihologija, sociologija, kulturologija i dr.; Razvoj pismenosti: osobitosti pojedinih razdoblja povijesnoga razvoja i koncepti razvoja pismenosti u različitim kulturama; Opismenjivanje: teorije o individualnim razlikama, socijalnim i kulturnim utjecajima. Problematiziranje procesa učenja čitanja i pisanja, motivacija (unutarnja i vanjska), psihološki vidici posebnih poteškoća učenja čitanja i pisanja. Čitateljska kultura: obiteljska pismenost, školski sustav, društvo; Pismenost i jezik: povezanost pismenosti sa kognicijom i metakognicijom, psihološke značajke usmene i pismene uporabe jezika; Pismenost, uloge i potrebe pojedinca: obrazovanje, posao, obitelj, slobodno vrijeme, uključenost u društvo. Važnost čitanja i pisanja za učenje, zapošljavanje, kvalitetu života. Utjecaj pismenosti na različita područja djelovanja pojedinca; teorije o različitim vrstama pismenosti i s njima povezanim temeljnim vještinama. Teorije o različitim vrstama čitateljskog gradiva, strategijama i tehnikama čitanja; pismenost i informacijsko-komunikacijska tehnologija; Pristupi medijskoj pismenosti.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

Od predmeta se očekuje, da studentima omogući:

- poznavanje razvoja pismenosti, različitog poimanja i odrednica pismenosti te značenja pismenosti za današnje doba, sa ciljem prepoznavanja, razumijevanja i povezivanja pojava na području pismenosti u društvu,
- samostalnost u otkrivanju (uočavanju) pojava/problema povezanih s pismenošću u društvu i koncipiranju metodologije temeljnog istraživanja,
- poznavanje i razumijevanje problema povezanih s pismenošću u takvoj mjeri, da znaju predvidjeti/oblikovati modele njihova rješavanja i vrednovati (uporabna i akcijska istraživanja).

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari, rasprave, on-line raspravište. Seminarski rad.

LITERATURA

Obvezna literatura

1. DeBruin-Parecki, A.; Krol-Sinclair, B. (eds.) *Family literacy: from theory to practice*, Newark, Delaware: IRA Inc., 2003.
2. Luyt, B. Regulating Readers: The Social Origins of the Readers' Advisor in the United States. // *Library Quarterly* 71, 4(2001), str. 443-67.
3. Maybin, J. (ur.) *Language and literacy in social practice*. The Open University, 1994.
4. Storey, J. *An Introduction to Cultural Theory and Popular Culture*. Georgia : University of Georgia Press, 1998.
5. Verhoven, L.; Snow, C.E. *Literacy and motivation: Reading engagement in individuals and groups*. Lawrence Erlbaum Associates, 2001.
6. Wagner, D.A.; Venezky, R.L.; Street, B. V. *Literacy: an international handbook*. Westview Press, 1999.

Izborna literatura

1. Manguel, A. *Povijest čitanja*. Zagreb : Prometej, 2001.
2. Neuman, S.B. *Handbook of early literacy research*. Guilford Press. New York, 2003.
3. Radway, J. *Reading the Romance: Women, Patriarchy, and Popular Literature*. Rev. ed. University of North Carolina Press, 1991.
4. Stipčević, A. *Sudbina knjige*. Lokve : Naklada Benja, 2001.
5. Vigotsky, L.S. *Mišljenje i govor*. Beograd. Nolit, 1983.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maks. 60 bodova
 - seminarski rad o provedenom terenskom zadatku – 60 bodova (minimalan broj bodova je 40)
 - usmeni ispit – 80 bodova
- Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik.

IZP003 DJECA I MLADEŽ U INFORMACIJSKOM OKRUŽENJU

ECTS – 10 bodova

2+0+1

Okvirni sadržaj predmeta

Kompleks tema koji obuhvaća fenomen čitanja i čitateljskih interesa i navika te njihov odnos prema informacijskoj pismenosti gotovo je jedinstven po svojoj višeznačnosti: kulturološkoj funkciji, tržišnoj izloženosti, i multimedijskoj određenosti. Stoga se kroz literaturu i rasprave sagledavaju upravo ti odnosi, i njegove izravne posljedice na pribavljanje informacija, čitanje, percepciju i recepciju teksta. Utvrđivanje karakteristika čitanja u multimedijalnom okruženju, posebno u odnosu na dobne skupine djece i mladeži, posebno sa stajališta utvrđivanja stvarnog odnosa tiskanih i elektroničkih publikacija u javnim institucijama koje osiguravaju dostupnost objavljenoga. Problematiziraju se prava djece i mladeži na pristup informacijama.

Upućivanje studenata na spoznaje o čitateljskim interesima, potrebama i navikama djece i mladeži i to posebno u odnosu na zastupljenost čitanja u provođenju slobodnog vremena promatranih dobnih skupina ispitanika, zanimanje za pojedine vrste tekstova i medije nositelje obavijesti, te utjecaj obitelji, školske i javne knjižnice te nakladništva i knjižarstva na čitanje. Prikaz i usporedba s rezultatima istraživanja u drugim sredinama. Izgradnja i uloga infrastrukture koju čine školske i javne knjižnice, profiliranje nakladničkih i distribucijskih programa na osnovi praćenja čitanja i korištenja.

Problematiziranje utjecaja izdavaštva, nakladništva, knjižarstva i knjižničnih usluga na recepciju knjige i drugih medija te na socijalizaciju djece i mladih i stvaranje temelja kulture čitanja.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

- uputiti studente u relevantnu literaturu i istraživanja
- pripremiti ih za izradu analiza i sinteza o osnovnim karakteristikama čitanja djece i mladih u informacijskom okruženju, poglavito u u srednjoj i južnoj Europi te usporedbe s istraživanjima u SAD-u, drugim dijelovima Europe i drugim sredinama
- poticati studente da istražuju i analiziraju načine provođenja slobodnog vremena i zastupljenost čitanja različitih tekstova na različitim medijima, identificiraju čitateljske interese i informacijske potrebe, te odnose između općeg kulturnog konteksta i individualnih osobina pojedinca.

Oblici provođenje nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari; rasprave o proučenoj literaturi u predavaonici i preko on-line raspravišta
Znanje se provjerava kroz grupni rad, konzultacijama s nastavnikom i praćenjem priprema za izradu seminara i kroz usmeni ispit .

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Kuhlthau, C. *Meeting the Information Needs of Children and Young Adults: Basing Library Media Programs on Developmental States.* // Journal of Youth Services in Libraries (Fall) 2, 1(1988), str. 51-57.
2. Kuhlthau, C. *Literacy in the Information Age School: Skills for Life-long Learning.* // Media Literacy in the Information Age. / ed. by Robert Kubey. Transaction Publishers, 1997. Str. 441-448.
3. Kuhlthau, C. *Literacy and Learning for the Information Age.* // Student Learning in an Information Age: Principles and Practice. / ed. by Barbara Stripling. Libraries Unlimited, 2000.
4. Stričević, I. *Utvrđivanje informacijskih potreba i čitateljskih interesa mladeži u narodnoj knjižnici: doktorska disertacija.* Zagreb : Filozofski fakultet, 2006.
5. Stričević, I. *Reading for Pleasure : What libraries for children and young adults owe to each child and young person and to the society as a whole.* // International Conference Learn to Read: School Library Development in China. Hong Kong: The Chen Yet-Sen Family Foundation, 2007.
URL: http://www.chenyetsenfoundation.org/file/speech_content_Ivanka.doc (08.08.2007)
6. Todd, R. *Adolescent information behaviours.* // Reality bytes: Information literacy for independent learning. / ed. By Mary Manning and Susan La Marca. Carlton, Vic.: School Library Association of Victoria, 2004.
7. Todd, R. *A theory of information literacy.* // Information Literacy around the world: Advances in Programs and Research. / ed. By P. Candy & C. Bruce. Charles Sturt University Centre for Information Studies, 2000. Str. 163-175.

Izborna literatura:

1. Bruce, C. *Information literacy research: dimensions of an emerging collective consciousness.* // Australian Academic and Research Libraries, 31, 2(2000), str. 91-109.
2. Maleš, D.; Stričević, I. *Roditeljsko poticanje čitalačkih vještina u djece predškolske dobi.* // Napredak. 144, 2(2003), str. 168-179.
3. Maleš, D. ; I. Stričević. *Strengthening Parent's Competences – Early Childhood Care in the Republic of Croatia.* // Better Parenting Initiatives. Budapest : Nemzeti Csalad es Szocialpolitikai Intezet, 2002. Str. 25-34
4. *Mladi i čitanje u multimedijalnom okruženju: zbornik radova.* / uredila mr. Ivanka Stričević. Koprivnica: Hrvatsko čitateljsko društvo, 1999.
5. Stričević, I. *Young Adults as Public Library Users: A Challenge and Priority.* // Young Adults Library Services. Vol. 3, 1 (2004), str. 40-41
6. Todd, R. *Introduction" to "We solve it": Approaches to information literacy.* / edited by M. Punshon. Carlton, Vic : School Library Association of Victoria, 2002.
7. Todd, R. *Negotiating the Web: Language, critical literacies and learning.* // Cyberlines: Languages and cultures of the Internet. / ed. by D. Gibbs and K. L. Krause. Melbourne : James Nicholas, 2000. Str. 103-122.

Način polaganja ispita – pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maks. 60 bodova

- seminarski rad o provedenom terenskom zadatku – 80 bodova (minimalan broj bodova je 60)
 - usmeni ispit – 60 bodova
- Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; intervjui sa studentima, fokus grupe.

Izborni modul III.

UPRAVLJANJE PROMJENAMA U NAKLADNIŠTVU I KNJIŽARSTVU

IZN001 SOCIO-KULTUROLOŠKI VIDOVI NAKLADNIŠTVA I KNJIŽARSTVA
ECTS – 10 bodova

2+0+1

Okvirni sadržaj predmeta

Ovaj kolegij upoznaje studente s idejnim i kulturološkim premisama nakladništva i knjižarstva u srednjoeuropskom kontekstu od razdoblja srednjega vijeka do danas. Problematizirati veze i odnosi Hrvatske i ostalih europskih zemalja, poglavito Slovenije, Italije, Austrije i Mađarske te zemalja bivše Jugoslavije. Poseban naglasak bit će na trendovima u prvoj polovici 20. stoljeća te na aktualnoj teoriji i praksi u nakladništvu. Problematizirat će se i mogući razvojni pravci.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

Studenta treba osposobiti da:

- razumije i tumači ulogu nakladništva i tiskarstva u razvoju kulture
- prepoznaje utjecaj osnovnih ideoloških tendencija, a osobito u 20. stoljeću, na nakladništvo i knjižarstvo
- istraži društveno-ekonomske promjene koje su utjecale i utječu na tradicionalnu ulogu knjige u društvu, kao što je pojava džepne knjige, razvoj masovnih komunikacija, internacionalizacija nakladništva
- prepozna kulturološke posljedice elektroničkih inačica knjige.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari; rasprave o proučenoj literaturi u predavaonici i preko on-line raspravišta
Znanje se provjerava kroz rasprave sa studentima, konzultacijama i praćenjem priprema za izradu seminara.

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Kovač, M. *Otkrivanje korenin informacijske družbe : knjiga kot materialni objekt in komunikacijsko sredstvo*. // *Knjižnica* 45, 3(2001), str. 7-24.
2. Kovač, M. *Publishing in post-communist Central and Eastern Europe : three models of transition*. // *Publ. hist.*, 50(2001), str. 77-88.
3. Kovač, M. *The state of affairs in post-communist Central and Eastern European book industries*. // *Publishing Research Quarterly* 18, 3(Fall 2002), str. 43-53.
4. Kovač, M. *Patterns and trends in European book production and consumption : some initial observations*. // *Javnost (Ljubl.)*, 11, 4(2004), str. 21-36.
5. Lazarsfeld, P. F. ; Lerton, R. K. *Mass Communication, Popular Taste and Organized Social Action*. // *Media Studies: a reader*. Marris, P, Thornham, S. (ed.). Edinburgh : Edinburgh University Press, 1999, str. 18-30.
6. Lowry, M. *Svijet Aldusa Manutiusa: poduzetništvo i učenjaštvo u renesansnoj Veneciji*. Zagreb ; Lokve : Antibarbarus ; Naklada Benja, 2004. (Biblioteka Historia)
7. Miller, L.(2007): *Reluctant Capitalists. Bookselling and the Culture of Consumption*. Chicago and London: Chicago University Press.
8. *Staying legal: a guide to issues and practice affecting the library, information and publishing sectors* / ed. by C. Armstrong and L. W. Bebbington. 2nd ed. [London] : Facet Publishing, 2004.

Izborna literatura:

1. Odabrana poglavlja iz knjiga i članci iz znanstvene i stručne periodike.

Način polaganja ispita – pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maks. 80 bodova
- seminarski rad o provedenom terenskom zadatku – 120 bodova (minimalna broj bodova je 80)
Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik.

Okvirni sadržaj predmeta

Upoznavanje studenata s novim ekonomskim vidovima proizvodnje informacija: ekonomski modeli nakladničkih ustanova i agencija, dohodka i troškova, planiranja proračuna za profitne i neprofitne ustanove. Učinci troškova, utjecaji, ciljevi i ograničenja. Ekonomski politika i informacija – problematiziranje pitanja troškova, izračuna, intelektualnog vlasništva, ekonomskih modela Interneta. Trendovi i modeli oglašavanja i obrade informacija u nakladništvu i knjižarstvu. Mjerenje procesa komuniciranja, odabiranja, organizacije, pohrane i čuvanja informacija. Problem cijene distribucijskih procesa.

Ekonomija informacije: elementi ekonomije (rast vrijednost amulacijom, samogeneriranje i sl.), kapitalana ulaganja u informacije. Utvrđivanje spremnosti na investiranje, vrednovanje baza podataka, primjena standarda.

Informacija i odlučivanje: očekivana vrijednost djelovanja, pouzdane i nepouzdana informacije, (očekivane vrijednost nepouzdanih informacija, 'Monty Hall problem', teorija igara, i dr.)

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

Studenti produbljuju znanja iz teorije upravljanja s osobitim obzirom na teorije ekonomije nakladništva koja se razvija posljednjih dvadesetak godina kako bi se osposobili za:

- samostalnu provedbu složenih analiza, izradu finansijskih planova i izvještaja i procese odlučivanja u odnosu nakladničku proizvodnju
- planiranje i provedbu istraživanja ekonomije nakladništva, poglavito usporedne studije

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja i seminari

Sudjelovanje u raspravama na predavanjima i seminarima, pripremanje 'literature review' na zadanu temu, seminarski rad.

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Boyce, B. R. ; C. T. Meadow : D. H. Kraft. *Measurement of Information Services*. San Diego : Academic Press,
2. Greco, Albert N. *The Book Publishing Industry*. Second edition. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, 2005.
3. Losee, R. M., jr. *The Science of Information: Measurement and Applications*. San Diego : Academic Press,
4. Richardson, P. *Global Trends in Publishing 1994-2004*': specially commissioned article for the tenth anniversary of the *China Book Business Report*, January 2005.
5. Shy, O. *The Economics of Network Industries*. Cambridge 2001.
6. Tague-Sutcliffe, J. *Measuring Information*. San Diego : Academic Press, 2001.

Izborna literatura:

1. Shapiro, C. ; Varian, H. *Information Rules*. Harvard : Harvard Business School Press. 1999.

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maks. 80 bodova
- seminarski rad o provedenom terenskom zadatku – 120 bodova (minimalna broj bodova je 80)
Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik.

Okvirni sadržaj predmeta

Sustavno se problematiziraju ključni koncepti marketinga u profitnom sektoru, važnost marketinga u nakladništvu i knjižarstvu s obzirom na pojačanu orijentaciju predstavljanja proizvoda i usluga u mrežnome okruženju. Obrađuju se pitanja marketinških strategija i metoda i na primjerima analizira njihova primjerenost u određenim okolnostima. Na primjerima dobre prakse tumače se pristupi i valjane metode planiranja i provođenja marketinških strategija. Proučavanje i vrednovanje metoda i tehnika za provođenje marketinških programa u nakladništvu i knjižarstvu.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

Na osnovi ovog kolegija student se treba osposobiti da:

- s razumijevanjem tumači načela i koncepte marketinga u nakladništvu i/ili knjižarstvu
- kritički procjenjuje kako marketing miks i okruženje utječu na odlučivanje u nakladništvu (proizvod, mjesto, cijena, reklama)
- vrednuje ulogu marketinga u nakladništvu i pronalazi tržišne niše, kako bi nakladničko poduzeće steklo prednost pred konkurencijom
- istražuje utjecaje koji oblikuju ponašanje potrošača u sektoru knjige
- raspravlja o ulozi istraživanja tržišta kao ključnog faktora pri oblikovanju plana marketinga nakladničkog poduzeća, knjižara i knjižarskih konzorcija

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari, radionice na Nakladničkoj akademiji u Ljubljani/Osijeku

Sudjelovanje u raspravama na predavanjima i seminarima, pripremanje 'literature review' na zadanu temu, seminarski rad.

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Alfirević, N.; Pavičić, J.; Vlašić, G.: *Marketinška komunikacija i upravljanje novim medijima*, Zamirnet, Zagreb, 2004.
2. Forsyth, P. *Marketing in Publishing*. London : Routledge, 1997.
3. Kotler, Ph. *Lateral marketing: new techniques for finding breakthrough ideas*. Hoboken : J. Wiley & Sons, 2003.
4. Misiura, S. *Heritage Marketing*. Butterworth-Heinemann ; Elsevier, 2005.
5. Williams, R. *Advertising: The Magic System*. // Media Studies, a reader. Marris, P, Thornham, S. (ed.). Edinburgh : Edinburgh University Press, 1999, str. 704 – 710.

Izborna literatura:

1. Preporučeni članci iz znanstvenih i stručnih časopisa

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maks. 80 bodova
- seminarski rad o provedenom terenskom zadatku – 120 bodova (minimalna broj bodova je 80)
Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik. Intervju o opravdanosti sudjelovanja na Akademiji.

IZBORNI PREDMETI

IZI001 FILOZOFIJA ZNANOSTI

ECTS – 5 bodova

1+0+1

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij objedinjuje povijesni i problemski pristup. Sastoji se od dva osnovna dijela. U prvom se dijelu razmatra filozofijsko porijeklo znanosti i znanstvenost same filozofije (nastanak i razvoj znanosti u Grka, Platonov i Aristotelov pojam znanosti, znanost i religija u srednjem vijeku, novovjeko odvajanje znanosti od filozofije i filozofijsko utemeljenje znanosti u njemačkom idealizmu, kod neokantovaca i Husserla). Istražuje se razlika između pojedinačnih znanosti, filozofijski utemeljenih znanosti (filozofijskih znanosti) i filozofije kao znanosti. U sklopu filozofijske kritike modernih znanosti posebno se razmatra pojam istine u filozofiji i znanosti. Kritički se istražuje metodologija znanstvenog istraživanja. Pritom se posebna pozornost pridaje sljedećim temama: jedinstvo i pojedinačnost (posebnost) znanosti, objektivnost i činjeničnost znanstvenog istraživanja, iskustveno opažanje i prethodni hipotetički zahvat znanstvenog predmeta, mjerenje i postulati, izazivanje i proizvođenje predmeta nasuprot njegovom neposrednom opažanju, pozitivnost, egzaktnost i vrijednosna neutralnost modernih znanosti. Drugi dio kolegija usredotočuje se na moderne znanosti kao dominantni i svjetotvorni oblik znanja danas. Pokazuje se specifična novovjeka sprega znanosti s tehnikom. Kritički se ispituje kako su znanosti i tehnika dospjele do oblikovanja cjeline današnjeg znanstveno-tehničkog svijeta. S obzirom na to da je cjelokupni život i mišljenje obilježeni znanostima i tehnikom, upozorava se na potrebu da filozofija pruži uvid u cjelinu povijesnog zbivanja. U kolegiju se također upozorava na granice suvremenog znanstvenog pristupa znanostima (metodologija znanosti, logika znanosti, znanost o znanosti, teorija znanosti), koji se povodi za empirijskim i egzaktnim znanostima kao uzorom znanstvenosti. Objašnjava se pretvaranje znanstvenog znanja u tehnološku informaciju.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

- Produbiti znanja studenata koja su stekli na diplomskom studiju iz spoznajne teorije i filozofije znanosti kako bi razumjeli specifičnost moderne znanosti i njene povezanosti s tehnikom
- Pripremiti studente da kritički promišljaju teorijske paradigme u znanosti i tehnici te da samostalno istražuju relevantnu znanstvenu literaturu

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja i seminari. Sudjelovanje u raspravama na predavanjima i seminarima, seminarski rad.

Obvezna literatura:

1. Burger, H. *Filozofija tehnike*. Zagreb : Naprijed, 1979.
2. Galović, M. *Uvod u filozofiju znanosti i tehnike*. Zagreb : Hrvatsko filozofsko društvo, 1997.
3. Lelas, S. *Promišljanje znanosti*. Zagreb : Hrvatsko filozofsko društvo, 1990.
4. Lelas, S. ; Vukelja, T. (ur.) *Filozofija znanosti*. Zagreb : Školska knjiga, 1996.

Izborna literatura:

1. Böhme, G. *Alternativen der Wissenschaft*. Frankfurt/M. : Suhrkamp, 1993.
2. Burkert, W. *Weisheit und Wissenschaft*. Nürnberg : Verlag Hans Carl, 1962.
3. Cassirer, E. *Philosophie und exakte Wissenschaften*. Frankfurt/M. : V. Klostermann, 1969.
4. Feyerabend, P. *Protiv metode*. Sarajevo : Veselin Masleša, 1987.
5. Husserl, E. . *Kriza europskih znanosti i transcendentalna fenomenologija*. Zagreb : Globus 1990.
6. Lloyd G. E. R. *Magic, Reason, and Experience: Studies in the origins and development of Greek science*. Cambridge: Cambridge University Press, 1979.
7. Rosenberg, A. *Philosophy of science*. London : Routledge, 2005.

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje (sustavno praćenje literature) – maks. 80 bodova
 - seminarski rad – 120 bodova (minimalni broj bodova je 80)
- Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrstan), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 (F – nedovoljan)

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik.

Okvirni sadržaj predmeta

Informacijska etika jedno je od ključnih filozofskih pitanja digitalnoga doba pa se ovim kolegijem studentima nastoje približiti osnovni koncepti etike, hermeneutike i promišljanja informacijskih fenomena s filozofijskog motrišta. Posebno se obrađuju pitanja etičnosti u znanosti i znanstvenom komuniciranju, etičkih normi i ponašanja u mrežnome okruženju (etički kodeksi profesionalnih udruga, poput udruga računarskih stručnjaka, informacijskih stručnjaka, i dr.)

Obrađuju se fenomeni globalnog društva u odnosu na izazove 21. stoljeća: integracija, dezintegracija i reintegracija globalnog društva kroz informacijske tehnologije, a napose pitanja virtualne demokracije. Produbljuju se spoznaje vezane uz problem pristupa informacijskim tehnologijama i društvenog raslojavanja (digital divide) i rasta znanja o društvu i razvoju društvenih sustava.

Etičke dimenzije globalne informacijske infrastrukture, a napose odnosa pojedinca i društvenih skupina u odnosu na informacijske tehnostrukture. Paradigme predinformacijskog i informacijskog društva. Ljudska prava i informacijsko društvo. Pitanja slobode pojedinca, njegove privatnosti i prava na pristup informacijama i znanju promatraju se i tumače u kontekstu normi ponašanja i komuniciranja.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

Približiti studentima etiku kao znanstvenu disciplinu te ih osposobiti da rasuđuju u odnosu na prevladavajuće društvene norme ponašanja u digitalnome dobu. Studenti bi trebali:

- prepoznavati i biti sposobni tumačiti pročitane tekstove
- kritički vrednovati znanstvene i stručne radove u polju etike, poglavito one koji se zanimaju za etičke kanone i norme u odnosu na digitalno okruženje

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari; rasprave o proučenoj literaturi

Znanje se provjerava praćenjem rada studenata na pripremi seminara i na usmenom ispitu

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Capurro, R. *Intercultural Information Ethics*. // ICIE, 1, 2(2004).
2. Graham, G. *Eight Theories of Ethics*. London : Routledge, 2004.
3. Forester, T. *Computer Ethics*. Cambridge: MIT Press, 1999.
4. Sturges, P. *Public internet access in libraries and information services*. Facet Publishing, 2002.

Izborna literatura:

1. *The Governance of Cyberspace: Politics technology and global restructuring*. / ed. by B. D. Loader. London : Routledge, 1997.
2. Hauptman, R. *Ethics and librarianship*. Jefferson, N. C. : McFarland & Co., 2002.
3. Hornby, S. ; Z. Clarke. *Challenge and Change in the Information Society*. London : Facet, 2003.
4. *Netzethik: Grundlegungsfragen der Internetethik*. / hrsg. Hausmanning, T. ; R. Capurro. Wilhelm Fink Verlag, 2003. (Schriftenreihe des ICIE, Band 1)
5. Smith, K. *Freedom of Information: a practical guide to implementing the Act*. London : Facet Publ., 2004.
6. Sturges, P. *Information in the national liberation struggle: developing a model*. // *Journal of Documentation* 60, 4 (2004) pp. 428-448.
7. Sturges, P. *User privacy in the digital library environment: an investigation of policies and preparedness*. // *Library Management* 24, 1/2 (2003), pp. 44-50.
8. Sturges, P. *Understanding cultures, and IFLA's Freedom of Access to Information and Freedom of Expression (FAIFE) core activity*. // *Journal of Documentation* 61, 2 (2005) pp. 296-505.
9. Thomson, A. *Critical Reasoning in Ethics: A Practical Introduction*. London : Routledge, 1999.
10. *Vernetz gespalten: der digital Divide in etnischer Perspektive*. / hrsg. Scheule, R. M.; R. Capurro ; T. Hausmanning. Wilhelm Fink Verlag, 2003. (Schriftenreihe des ICIE, Band 3)
11. Weller, T.D ; D Bawden. *The origins of the information society*. // *J of Documentation*, 61(2005)

Način polaganja ispita – pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje literature) – maks. 80 bodova
- seminarski rad o odabranom etičkom pitanju/problemu – 120 bodova (minimalna broj bodova je 80)

Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik

IZI003 FENOMENOLOGIJA ČITANJA

ECTS – 5 bodova

1+0+1

Okvirni sadržaj predmeta

Opis i usporedba karakterističnih označnica pojedinih razdoblja u razvoju europskog i američkog društva. Istraživanja – pristupi, ciljevi, metode i rezultati – čitateljskih interesa i navika različitih dobnih skupina. Uočeni i izdvojeni problemi (istraživački, metodološki) i komparativne studije. Čitanje odraslih; utjecaji iz okruženja, osobito utjecaji ustanova za proizvodnju i distribuciju knjige. Sociološke i kulturne determinante pri odabiru građe za čitanje. Čitateljske navike pojedinih skupina odraslih osoba (studenti, osobe starije životne dobi, osobe s poteškoćama u čitanju i dr.). Vrednovanje i kriteriji vrednovanja za odabir građe koju nabavljaju knjižnice i druge ustanove koje nude kulturne programe za odrasle. Uporaba građe u programima što se izvode u različitim situacijama s naglaskom na narodne knjižnice.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

Kako se kolegij usmjeruje na istraživanje i vrednovanje građe za osobe starije životne dobi, očekuje se da će studenti:

- istraživati raznolike vidove čitateljskih interesa i navika osoba starije životne dobi u raznolikim socio-kulturnim okolnostima te da će time
- pridonositi korpusu spoznaja o čitanju, uložiti kulturno-obrazovnih ustanova u podizanju kulturne razine stanovništva i mogućnostima knjižnica, poglavito narodnih, u promicanju čitanja i unaprjeđivanju koncepta osmišljenog provođenja slobodnog vremena.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari; rasprave o proučenoj literaturi u predavaonici i preko on-line raspravišta
Znanje se provjerava kroz grupni rad, praćenjem priprema za izradu seminara.

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Luyt, B. *Regulating Readers: The Social Origins of the Readers' Advisor in the United States.* // *Library Quarterly* 71, 4(2001), str. 443-67.
2. Storey, J. *An Introduction to Cultural Theory and Popular Culture.* Georgia : University of Georgia Press, 1998.

Izborna literatura:

1. Manguel, A. *Povijest čitanja.* Zagreb : Prometej, 2001.
2. Radway, J. *Reading the Romance: Women, Patriarchy, and Popular Literature.* Rev. ed. University of North Carolina Press, 1991.
3. Stipčević, A. *Sudbina knjige.* Lokve : Naklada Benja, 2001.

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maks. 80 bodova
- seminarski rad o provedenom terenskom zadatku – 120 bodova (minimalna broj bodova je 80)
Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik

Okvirni sadržaj predmeta

Glavni pristupi, problemi i značajke online referentnih usluga i uloga knjižničara-informatora pri posredovanju u pronalaženju odgovora na korisnički upit u digitalnom okruženju, osobito u odnosu na upurabu baštinske građe. Problematiziraju se mogućnosti informacijske tehnologije, a u svrhu zadovoljavanja informacijskih potreba korisnika, u dinamičnom internet okruženju gdje dolazi do pojave online inačica referentne usluge u kojima je, kao dodana vrijednost, obuhvaćen i koncept pohranjivanja transakcija između knjižničara-informatora i korisnika. Upućuje se I raspravlja o začetku uspostavljanja svojevrstnih baza znanja online referentnih usluga koje se izvorno mogu shvatiti kao mjesta pohranjivanja zapisa komunikacije između knjižničara-informatora i korisnika sa svrhom očuvanja generiranog znanja i njegove ponovne uporabe pri pronalaženju novih informacija. Pritom, potrebno je razlikovati faze uspostavljanja takve baze znanja: od običnog pohranjivanja transakcijskih zapisa preko uspostave arhive pitanja i odgovora do stvarne baze znanja koja je sposobna dinamički se ažurirati u vremenu i koja kao takva tek čeka da zaživi u budućnosti.

Na predavanjima i seminarima problematizirat će se pitanja vezana uz online referentne usluge, osobito: model i vrste online referentnih usluga. Studenti će se temeljito upoznati s bazama znanja (pojam i podjela baze znanja; strojno čitljive baze znanja; ljudski čitljive baze znanja). Naposljetku, obradit će se pitanja vezana uz baze znanja online referentnih usluga, primjerice *QuestionPoint*, *Ask-A-Scientist*, *Google Answer*) i raspraviti Smjernice za uspostavu baze znanja online referentnih usluga.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

Očekuje se da će se studenti:

- upoznati se s pojmom i vrstama baza znanja
- upoznati se s konceptom baze znanja u online referentnim uslugama, kao novim područjem koje se naglo razvija
- sudjelovati u promišljanju smjernica za uspostavu baza znanja online referentnih usluga

LITERATURA

Obvezna:

1. Nicholson, S.; Lankes, R.D. *The Digital Reference Electronic Warehouse (DREW) Project: Creating the Infrastructure for Digital Reference Research through a Multi-Disciplinary Knowledge Base*. // Reference and User Services Quarterly URL: <http://bibliomining.com/nicholson/drewfinal.htm> (10-02-2007.)
2. *Implementing digital reference services : setting standards and making it real* / edited by R. David Lankes. London : Facet, 2003.
3. Lankes, R. D. *The Digital Reference Research Agenda*. // Journal of the American Society for Information Science and Technology 55, 4(2004) URL: <http://data.webjunction.org/wj/documents/11890.pdf> (11-02-2007.)
4. Liew, A. *Understanding Data, Information, Knowledge And Their Inter-Relationships*. // Journal of Knowledge Management Practice 8(2007)2, URL: <http://www.tlaintc.com/article134.htm>
5. Penka, J.T. *The Technological Challenges of Digital Reference*. // D-Lib Magazine, 9, 2(2003). URL: <http://www.dlib.org/dlib/february03/penka/02penka.html> (11.02.2007.)
6. Zack, M. *An Architecture for Managing Explicated Knowledge*. // *Sloan Management Review*, September 1998

Preporuča se proučiti:

1. Alavi, M. ; Leidner, D. *Review: knowledge management and knowledge management systems: conceptual foundations and research issues*. // MIS Quarterly, 25, 1(2001), 107-136.
2. Nonaka, I. *The dynamic theory of knowledge creation*. New York: Oxford Univ. Press, 1994.
3. Wiig, K.M. *Knowledge Management foundations: thinking about thinking*. Arlington: Schema Press, 1993.
4. Library of Congress: QuestionPoint. URL: <http://questionpoint.org> (11-02-2007.)

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maks. 80 bodova

- seminarski rad – 120 bodova (minimalna broj bodova je 80)
Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik

IZI005 NAPREDNI SEMANTIČKI WEB ECTS – 5 bodova	1+0+1
---	--------------

Okvirni sadržaj predmeta

Semantički web, koji se posljednjih godina izrazito brzo razvija, predstavlja evoluciju postojećeg weba kojeg obilježavaju mnoge, s njim povezane, tehnologije od kojih su najpoznatije XML (*Extensible Markup Language*), RDF (*Resource Description Framework*) te web semantički jezici poput OWL-a (*Web Ontology Language*) za kreiranje ontologija. U tom smislu razlikuju se i semantičke razine procesuiranja informacija u semantičkom webu počev od XML-a, preko RDF-a pa sve do ontologija, svojevrstnih rječnika i sustava organizacije znanja koje se trude što potpunije opisati znanje pojedinog područja a čime predstavljaju i najvišu semantičku razinu.

Problemi s definiranjem semantičkog weba. Semantički web ili web sa značenjem. Primjena semantičkog weba. XML i struktuiranje sadržaja semantičkog weba. XML *Schema* i propisivanje predložaka XML dokumenata. XML *Namespaces*. URI (*Uniform Resource Identifiers*). RDF (*Resource Description Framework*) i procesuiranje metapodataka odnosno opisivanje odnosa između web informacijskih izvora. RDF *Schema*. Web servisi. Taksonomije. Ontologije. Jezici za kreiranje ontologija (OWL, DAML+OIL i sl.). Alati za kreiranje ontologija.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

Cilj kolegija je upoznati studente s konceptom semantičkog weba ili weba sa značenjem čija je glavna značajka razumijevanje i procesuiranje informacija ne samo od strane čovjeka već i računala. Očekuje se da će studenti:

- ovladati konceptom semantičkog weba
- upoznati se sa tehnologijama koje stoje u pozadini semantičkog weba
- ovladati vještinama pisanja XML dokumenata kroz razumijevanje koncepta XML *Schema* kao propisanog predloška
- upoznavanje sa ostalim bitnim konceptima povezanim uz semantički web (RDF, web servisi, taksonomije i sl.)
- ovladati razumijevanjem i kreiranjem ontologija koristeći poseban alat [Protege](#)

Obvezna literatura:

1. Daconta, M.; Obrst, L.J.; Smith, K. *The Semantic Web: A Guide to the Future of XML, Web Services, and Knowledge Management*. Indianapolis: Wiley Publishing, Inc., 2003.
2. Gruber, T.R. *What is an ontology?* (1993)
URL: <http://www-ksl.stanford.edu/kst/what-is-an-ontology.html> (10-12-2005)
3. Slavić, A. *Semantički web, sustavi za organizaciju znanja i mrežni standardi*. // Informacijske znanosti u procesu promjena / uredila Jadranka Lasić-Lazić. Zagreb: Odsjek za informacijske znanosti, 2005.

Izborna literatura:

1. Natalya F., McGuinness, D.L. *Ontology Development 101: A Guide to Creating Your First Ontology*
URL: http://protege.stanford.edu/publications/ontology_development/ontology101-noy-mcguinness.html (01-12-2005)

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maks. 80 bodova
- seminarski rad – 120 bodova (minimalna broj bodova je 80)
Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik

IZI006 KATALOŽNA OBRADA DIGITALNOG DOKUMENTA

ECTS – 10 bodova

1+2+0

Okvirni sadržaj predmeta

U prvome dijelu kolegija studenti se upoznaju s novim konceptom pristupa opisu jedinice knjižnične građe proučavanjem dokumenta *Funkcionalni zadaci bibliografskih zapisa* (FRBR) Međunarodne federacije knjižničarskih društava i ustanova (IFLA). Kolegij upoznaje studente s interpretacijama koncepata: djelo, izraz, manifestacija i primjerak te s relevantnosti takve taksonomije na organizaciju informacija. Kolegij treba pokazati komparativnom analizom FRBR-a, ISBD-a i formata UNIMARC za bibliografske podatke implikacije tog konceptualnog modela na praksu kataložnog opisa.

U drugome dijelu produbljuju se znanja iz bibliografsko-kataložne obrade, preispitivanjem konvencionalnih paradigmi za opis dokumenata, posebno digitalnih dokumenata proučavanjem pojmova digitalni dokument i digitalne mreže, digitalnog dokumenta kao jedinice knjižnične građe, posljedica proizvodnje i prenošenja digitalnog dokumenta na njegov opis, načina identificiranja digitalnog dokumenta, određivanja njegovih granica i iskazivanjem odnosa između digitalnih dokumenata. Kolegij upoznaje studenta sa međunarodnim standardom za opis elektroničke građe *ISBD(ER)* Međunarodne federacije knjižničarskih društava i ustanova (IFLA) i upućuje na probleme pri primjeni toga standarda sa standardima za opis posebnih vrsta građe.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

Na osnovi ovog kolegija student se treba osposobiti da:

- analizira i razumije koncept djelo, izraz, manifestacija i primjerak te odnos ove taksonomije u odnosu na tradicionalne koncepte djelo, tekst, dokument i primjerak, te bibliografska i litararna jedinica
- razumije i izradi komparativnu analizu FRBR-a, ISBD-a i formata UNIMARC za bibliografske podatke za odabranu skupinu bibliografskog opisa
- tumači i raspravlja o pojmovima (izvorni) digitalni dokument, digitalna mreža, digitalni dokument kao jedinica knjižnične građe
- razumije i opiše posljedice proizvodnje i prenošenja digitalnog dokumenta na njegov opis
- upozna se sa standardima za identifikaciju digitalnog dokumenta
- razumije probleme određivanja granica digitalnog dokumenta i iskazivanja odnosa među digitalnim dokumentima
- razumije i koristi IFLA-in standard *ISBD(ER)* za opis elektroničke građe
- ovlada terminologijom i definicijama digitalnog dokumenta, okruženja njegova nastanka, i izdavanja te digitalnog dokumenta kao jedinice knjižnične građe

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari, radionice

Sudjelovanje u raspravama na predavanjima i radionicama, rad s odabranim primjerima, seminarski rad.

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Barbarić, A. ; Pigac, S. *ISBD (CR): prerađeno izdanje ISBD(S)-a*. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 47,1/2(2004), str. 1-15.
2. Byrum, J. D. jr. Izazovi elektroničke građe: postojeće stanje i neriješena pitanja. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 46, 1/2(2003), str. 1-14.
3. Chu, H. *Information representation and retrieval in the digital age*. Philadelphia : ASIST, 2004
4. Delsey, T. *Preispitivanje konvencionalnih paradigmi za opis dokumenata*. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske , 46, 1/2(2003), str. 32-43.
5. Gorman, M. *Authority control in the context of bibliographic control in the Electronic environment*. // Cataloging & classification Quarterly, 38, 3/4(2004)
6. *ISBD(ER) : međunarodni standardni bibliografski opis elektroničke građe : prerađeno izdanje ISBD(CF)-a - Međunarodnoga standardnoga bibliografskog opisa računalnih datoteka*. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2001.

7. Loreman, D. *Automated the antiquated : revolutionizing the card catalog.* // Computers in Libraries 22, 3(2002).

Izborna literatura:

1. Evans, C. *Copyright and the net.* // The Internet : brave new world? London : Hodder and Stoughton, cop. 2002. Str. 19-38.
2. Gorman, M. *The corruption of cataloging.* // Library Journal, 120, 15(1995).
3. Gorman, M. *Elektronička građa: što je vrijedno sačuvati i kakva je njezina uloga u knjižničnim zbirkama.* // VBH, 46, 1/2(2003), str. 15-20.
4. Oder, N. *Cataloging the net: can we do it?* // Library Journal 123, 16(1998).
5. Pinto, M. ; F. W. Lancaster. *Abstracts and abstracting in knowledge discovery.* // Library Trends, 48, 1(1999), str. 234-248.

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maks. 80 bodova
- seminarski rad o provedenom terenskom zadatku – 120 bodova (minimalna broj bodova je 80)
Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik

IZI007 KOMUNIKOLOŠKE ZNAČAJKE NOVINA U 19. I POČETKOM 20. STOLJEĆA

ECTS – 5 points

1+0+1

Okvirni sadržaj predmeta

Teorijska promišljanja novina kao medija. Istraživanja vezana uz razvoj novinstva u 19. i početkom 20. stoljeća u svijetu. Istraživanja vezana uz razvoj novinstva u 19. i početkom 20. stoljeća u srednjoj i južnoj Europi. Socijalne i kulturološke odrednice novina, poglavito u hrvatskom i slovenskom društvu. Uloga novina u komunikacijskom sustavu. Utjecaj društvenog, političkog i kulturnog okruženja na razvoj novina. Novine kao odraz hrvatskog društva u 19. i početku 20. stoljeća. Novine kao posredovatelji kulturnih, društveno-političkih i gospodarskih obavijesti. Utjecaj novina na oblikovanje javnog mnijenja.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

Predmet ima za cilj:

- upoznati studente s naprednim teorijama o novinama kao mediju komunikacije
- dati cjeloviti pregled i tumačenje razvoja hrvatskog novinstva u 19. stoljeće te na početku 20. stoljeća
- upoznati studente s društveno-političkim, gospodarskim i kulturnim događanjima koje su se odrazile na razvoj novinstva
- osposobiti studente da razumije kulturološke, socijalne i komunikacijske odrednice novina
- potaknuti studente na istraživanje specifičnih problema i fenomena vezanih uz recepciju kulturnih, socijalnih i drugih vidova hrvatskoga društva u 19. i poč. 20. stoljeća na osnovi novinskih napisa napisa – novine u funkciji širenja pismenosti, novinsko čitateljstvo i pretplatničke liste, novine kao smjerokaz kulturnih događanja (kazališne kritike, oglasi za knjige, recenzije, itd.), novine u funkciji konstituiranja nacije, satira i politička karikatura u novinama, snaga pojedinih političkih opcija na stranicama tiska, žensko novinstvo, žene na stranicama tiska, itd.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari; rasprave o odabranim primjerima u predavaonici.

Znanje se provjerava na konzultacijama s nastavnikom i praćenjem priprema za izradu seminara, te na usmenom ispitu.

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Horvat, J. *Povijest novinstva Hrvatske.* Zagreb 1962.
2. Inglis, F. *Teorija medija.* Zagreb, 1997.

3. Kuić, I. Recepcija knjižničarske djelatnoszi u Splitu: analiza napisa u splitskoj periodici, 1990-1995. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 39, 1/2(1996), str. 55-70.
4. Lakuš, J. *Izdavačka i tiskarska djelatnost na dalmatinskom prostoru (Zadar, Split i Dubrovnik) u prvoj polovici 19. stoljeća (1815-1850) : bibliografija monografskih i serijskih publikacija – građa*. Split : Književni krug, Biblioteka znanstvenih djela, 2005.
5. Švoger, V. *Novinstvo kao javni medij sredinom 19. stoljeća u Hrvatskoj*. // Časopis za suvremenu povijest, 32, 3 (2000), str. 451-462.
6. Tadić, K. *Bibliografija o arhivima, čitaonicama, knjižnicama i muzejima: napisi iz riječkih i sušačkih novina hrvatskih novina* Osijek : Filozofski fakultet, 2005.

Izborna literatura

1. *Newspaper History*. / ed. by G. Boyle, J. Curran, P. Wingate. New York, 1978.
2. Maštrović, V. *Bibliografija knjiga, časopisa i novina izdanih na hrvatskom ili srpskom jeziku u Zadru. II. dio. Časopisi i novine*, Zagreb, 1954.
3. Maštrović, V. *Zadarska oznanjenja iz XVIII, XIX. i početka XX. st. Jadertina Croatica*, Zagreb, 1979.
4. Morović, H. *Građa za bibliografiju splitske periodike. Novine 1875-1941*, Split, 1968.
5. Novak, B. *Novinstvo*. // *Almanah hrvatskoga tiskarstva, nakladništva, novinstva, bibliotekarstva i knjižarstva*. Zagreb, 1997. Str. 130-224;
6. Smoljan, I. *Hrvatsko novinstvo u dijaspori*, // *Hrvatska dijaspora*, Zagreb 1997. Str. 111-210.
7. Tadić, K. *Bibliografija o arhivima, čitaonicama, knjižnicama i muzejima: napisi iz riječkih i sušačkih novina hrvatskih novina* Osijek : Filozofski fakultet, 2005.
8. Popisi članaka o specifičnim vidovima novinstva bit će na raspolaganju studentima, ovisno o istraživačkim temama za koje se odluču.

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima – maksimalno 60 bodova
 - seminarski rad o provedenom terenskom zadatku – 60 bodova (minimalna broj bodova je 80)
 - usmeni ispit – 80 bodova
- Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik

IZI008 PEDAGOŠKE OSNOVE UČENJA NA DALJINU
--

ECTS – 5 bodova

1+0+1

Okvirni sadržaj predmeta

Moderno društvo i izazovi razvoja. Teorijske o učenju, poglavito u odnosu na koncepte učenja uz pomoć novih tehnologija. Pristupi tumačenju koncepata 'učiti znati', 'učiti činiti', 'učiti živjeti zajedno', 'učiti biti' i podrške ICT-a obrazovnim teorijama. Uloga Interneta u edukaciji. Služenje resursima informacijskog društva. Etape učenja na daljinu (uključivanje, ispitivanje interesa i potreba sudionika, programiranje, planiranje, organizacija, izvođenje, načela, formativna i sumativna evaluacija). Istraživanja o primjeni novih tehnologija u obrazovanju (teorijsko-metodološki pristupi, svrhe istraživanja, zanimljivi rezultati, usporedivost rezultata u raznim socio-kulturnim uvjetima i sl.)

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

Cilj je kolegija da se na predavanjima, a poglavito na seminarima, kroz rasprave o pročitanim tekstovima i proučavanje provedenih istraživanja o novim tehnologijama i obrazovanju na daljinu, osposobiti studente da:

- prepoznaju nove izazove obrazovanju u procesu globalizacije
- upoznaju napredne teorije učenja i razvoja
- kritički procjenjuju tehnike i metode obrazovanja na daljinu
- odabiru primjerene modele obrazovanja na daljinu i planiranju provedbu online kolegija
- da rabe primjerene metode za vrednovanje rezultata obrazovanja na daljinu.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari, online predavanja, kolokviji

Sudjelovanje u raspravama na predavanjima i seminarima, grupni rad na problemskim zadacima preko WebCT-a, seminarski rad i usmeni ispit.

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. *Digital academe: the new media and institutions of higher education and learning.* / Dutton, W.H., Loader, B.D. (eds.). Routledge, 2002
2. Gartenschlaeger, U. ; H. Hinzen. *Prospects and Trends in Adult Education.* Bonn : Adult Education Association, 2001.
3. *Handbook of distance education.* / Moore, M.G., Anderson, W.G. (eds.). Lawrence Erlbaum Associates, Inc., 2003
4. Jarvis, P. *Towards a Comprehensive Theory of Human Learning.* Routledge, 2006
5. Kalanj, R. *Moderno društvo i izazovi razvoja.* Zagreb : Hrvatsko sociološko društvo, 1994.
6. Leicester, M. ; J. Field. *A social theory of lifelong learning: The values underpinning the policy changes.* Routledge, 2006.

Izborna literatura:

1. Bruner, J. S. *Kultura obrazovanja.* Zagreb : EDUCA, 2000.
2. Pastuović, N. *Edukologija.* Zagreb : Znamen, 1999.
3. Gartenschlaeger, U. ; H. Hinzen. *Perspektiven und Tendenzen der Erwachsenenbildung.* Bonn : Deutschen Volkshochschul-Verbandes, 2000.

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maks. 80 bodova
 - seminarski rad o provedenom terenskom zadatku – 60 bodova (minimalan broj bodova je 40)
 - usmeni ispit – 60 bodova
- Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Statistički podatci iz WebCt baze (aktivnosti studenata, komunikacija s nastavnikom i kolegama i sl.), sustavno praćenje studenta prilikom pripremanja literature i seminara; intervjui i online upitnik.

IZI009 TEORIJE KURIKULUMA U KONTEKSTU CJELOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA ECTS – 5 bodova	1+0+1
--	--------------

Okvirni sadržaj predmeta

Terminološke dvojbe i pristupi tumačenju temeljnih pojmova u odnosu na pristupe u proučavanju kurikuluma. Razumijevanje procesa učenja, obrazovanja, izobrazbe, formalnog obrazovanja, neformalnog obrazovanja, samoobrazovanja, iskustvenog učenja, cjeloživotnog obrazovanja, obrazovnog sustava, i dr. Kurikulumska ideologija (teorija kurikuluma i rekonceptualisti; sociologija znanja i kurikulum; preoblikovanje kurikuluma). Sociološke interpretacije krize obrazovanja i odgoja te koncept cjeloživotnog učenja kao odgovor na tu krizu. Krihičko proučavanje europskih trendova i problema u ostvarivanju koncepcije cjeloživotnog učenja: evaluacija dosadašnjih implikacija koncepta 'društvo koje uči'.

Različita motrišta s kojih se tumači kurikulum (motrišta sredine za učenje, učeničko motrište, studentsko motrište, nastavničko motrište; kurikulum u osnovnoškolskom, srednjoškolskom i visokoškolskom obrazovnom sustavu i dr.). Upravljanje kurikulumom – planiranje (okviri za kurikulum; situacijska analiza; svrha, ciljevi i očekivani učinci; odabir metode; procjenjivanje, ocjenjivanje i testiranje; Tylerov model planiranja; Walkerov svjesni pristup planiranju, i dr.) i upravljanje kurikulumom (model suradničkog upravljanja obrazovnom ustanovom; primjeri najbolje prakse; koncepti izvrsnosti itd.). Razumijevanje posebnosti elemenata obrazovnog sustava (obrazovni sustav kao otvoren, fleksibilan društveni podsustav; transformacijski procesi, izlazi i učinci sustava te povratna veza).

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

- Na predavanjima studente upoznati s teorijskim pristupima u proučavanju nastavnih programa i njihovim implikacijama na primjenu u novim pristupima obrazovanju.

- Na seminarima omogućiti studentima da istražuju i tumače ciljeve kurikulumu u odnosu na suvremene koncepte obrazovanja, a osobito cjeloživotnoga obrazovanja.
- Studente uputiti u proces planiranja, analize i provedbu kurikulumu, a osobito u procese upravljanja obrazovnim procesima i mogućnostima ostvarenja koncepcije cjeloživotnoga obrazovanja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari

Sudjelovanje u raspravama na predavanjima i seminarima, grupni rad na problemskim zadacima preko WebCT-a, Moodlea, seminarski rad.

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Marsh, C. J. *Kurikulum*. Zagreb : Educa, 1994.
2. Pastuović, N. *Edukologija: integrativna znanost o sustavu cjeloživotnog obrazovanja i odgoja*. Zagreb : Znamen, 1999.
3. *Prema društvu koje uči: poučavanje i učenje* (Bijeli dokument o obrazovanju). Zagreb : Educa.

Izborna literatura:

1. Dokumentacija o obrazovanju dostupna na mrežnoj adresi:
<http://www.erudice.org>

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maks. 80 bodova
- seminarski rad o provedenom terenskom zadatku – 120 bodova (minimalan broj bodova je 80)
Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik

IZI010 UPRAVLJANJE INFORMACIJSKIM SUSTAVIMA U OBRAZOVANJU
--

ECTS – 5 bodova

1+0+1

Okvirni sadržaj predmeta:

Informacijski sustavi u obrazovanju i moderne teorije o učenju. Odabir i vrednovanje informacijskih sustava za obrazovanje na daljinu i učenje. Legislativne, financijske i tehnološke pretpostavke upravljanja informacijskim sustavima. Softverska rješenja, problemi, dvojbe.

Organizacija znanja i obrazovanje korisnika: pristupi, izazovi, mogućnosti. Informacijski izvori općenito; uloga informacijskih izvora u učenju, znanstvenom radu i istraživanjima. Informacijske usluge i izvori u mrežnom okruženju. Korištenje informacijskih tehnologija u nastavi: razvoj, pristupi i modeli. Izvori informacija u informacijskim ustanovama i upućivanje u njihovo korištenje; organizacija i uporaba referentnih baza u polju edukacijskih znanosti; Informacijski izvori na mreži – opći izvori i izvori za/ u obrazovanju, primjerice, 'clearing houses' za edukaciju i obrazovni portali. Izvori o preoblikovanju kurikulumu, izvori o financiranju istraživanja u obrazovanju, obrazovnim projektima, izvori za nastavu i sl.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije:

Uputiti studente u razvojne trendove, pristupe i probleme vezane uz oblikovanje i upravljanje informacijskim sustavima u obrazovanju. Prođubiti znanja i potaknuti rasprave o oblicima i metodama u suvremeno koncipiranim obrazovnim sustavima. Očekuje se da studenti:

- razumiju i kritički procjenjuju prednosti i nedostatke informacijskih sustava u obrazovanju
- planiraju i razumiju vrijednosti pojedinih upravljačkih metoda
- unaprijede vlastite tehnike postavljanja informacijskih upita
- unaprijede vlastite tehnike pretraživanja tiskanih i mrežnih izvora informacija

Oblici provođenja nastave:

predavanja i seminari

LITERATURA:

Obvezna literatura:

1. Bates, T. W. *Upravljanje tehnološkim promjenama*. Zagreb ; Lokve : CARNet ; Benja, 2004.
2. Oblinger, D. ; S. Rush (eds). *The Future compatible classroom*. Bolton, MA : Anker, 1998.
3. Simonson, M. ; C. Schlosser ; D. Hanson. *Theory and Distance Education: A New Discussion.* // The American Journal of Distance Education 13, 1 (1999). Dostupno na URL: <http://www.uni-oldenburg.de/zef/cde/found/simons99.htm>
4. *Theory and Practice of Online Learning.* / Eds Terry Anderson & Fathi Elloumi. Athabasca University. Dostupno na URL: cde.athabasca.ca/online_book

Izborna literatura:

1. *Education: a guide to reference and information sources.* 2nd ed. 2000.
2. Mrežni izvori prema temama odnosno područjima zanimanja studenata.

Preduvjeti za upis predmeta – NE

Uvjeti – po izboru, do prijave diplomskog rada

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i vježbama – maksimalno 60 bodova
 - seminarski rad – plan, provedba i konačan proizvod iz praktičnoga rada – maksimalno 80 bodova
 - kolokvij – 60 bodova
- Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; usmeni razgovori sa studentima. Provođenje ankete o kvaliteti.

IZI011 ISTRAŽIVANJA PEDAGOŠKIH FENOMENA

ECTS – 5 bodova

1+0+1

Okvirni sadržaj predmeta

Teorijske osnove i pretpostavke edukacijskih istraživanja. Kontroverze o kvalitativnim i kvantitativnim pristupima. Fenomenološki pristup i konstruktivizam u istraživanju pedagoških pojava. Dizajniranje istraživanja i odabir primjerenih postupaka i tehnika. Pristupi analizi prikupljenih podataka – empirijskog materijala (kvalitativni i kvantitativni). Kvalitativna i kvantitativna analiza empirijskog materijala. Prezentacija rezultata istraživanja. Provjerljivost i primjenjivost rezultata istraživanja (edukacijska praksa i teorija). Istraživanja vezana uz uporabu informacijsko-telekomunikacijske tehnologije u obrazovanju.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

- Očekuje se da studenti ovladaju znanjima o teorijsko – metodologijskim pristupima u proučavanju pedagoških fenomena te da se upute u specifične istraživačke postupke kojima se olakšava razumijevanje odnosa između istraživačkih činjenica, edukacijske politike i edukacijske prakse.
- Očekuje se također da studenti steknu sposobnosti i ovladaju vještinama za provođenje i vrednovanja istraživanja pedagoških pojava te primjenu rezultata istraživanja u edukacijskoj teoriji i praksi.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari, online predavanja, kolokviji

Sudjelovanje u raspravama na predavanjima i seminarima, grupni rad na problemskim zadacima preko WebCT-a, seminarski rad i usmeni ispit.

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Babić, N. *Kvalitativni pristup evaluaciji institucionalnog predškolskog odgoja.* // Vrednovanje obrazovnog procesa. / uredili V. Mužić i A. Peko. Osijek : Sveučilište J. J. Strossmayera, Pedagoški fakultet, 1996. Str. 111-132.
2. Babić, N. *Kvalitativna istraživanja odgoja i obrazovanja.* // Pedagogija i hrvatsko školstvo. / ur. H. Vrgoč. Zagreb : Hrvatski pedagoško-književni zbor, 1996. Str. 118-123.
3. Halmi, A. *Specifičnosti metodologije pedagoškog istraživanja.* // Napredak, 142, 2(2001), 168-178.

4. Halmi, A. *Strategije kvalitativnih istraživanja u primjenjenim društvenim znanostima*. Jastrebarsko : Naklada Slap, 2005.
5. Mužić, V. *Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja*. Zagreb : Educa, 1999.
6. *Handbook of qualitative research methods for psychology and the social sciences*. / ed. by J. T. E. Richardson. Leicester : BPS Books, 1996.

Izborna literatura:

1. Babić, N. ; J. Lederer. *Kvalitativna paradigma evaluacije predškolskog odgoja*. // Napredak, 132, 2(1991), str. 188-197.
2. Babić, N. ; Z. Kuzma. *Communication Characteristics of Instruction Dialogue*. // Mednarodni simpozij Raziskovalni dosežki v vzgoji in izobraževanju. / ur. M. Pšunder. Maribor: Pedagoška fakulteta, 1995. Str. 42-49.
3. Barrit, L. ; Beekman, T. *Human Science as Dialogue with Children*. // Phenomenology and Pedagogy, 1, 1(1983), str. 36-44.
4. Denzin, N. ; Lincoln, Y. *Handbook of Qualitative Reseach*. London: Sage Publications, 1994.
5. Moustakas, C. *Phenomenological Research Methods*. Thousand Oaks CA : Sage, 1994.
6. Richardson, J. T. E. *The concept and methods of phenomenographic research*. // Review of Educational Research, 69, 1(1999),
7. Sekulić-Majurec, A. *Akcijska istraživanja u praksi školskih pedagoga*. // Iz prakse pedagoga osnovne škole: Akcijska istraživanja, programiranje i planiranje rada. / ur. H. Vrgoč. Zagreb: Hrvatski pedagoško-književni zbor, 1994. Str. 9-16.
8. Van Manen, M. *Researching Lived Expirience: Human Science for an Action Sensitive Pedagogy*. London: Althouse Press, 1997.

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje preporučene literature) – maks. 80 bodova
 - seminarski rad o provedenom terenskom zadatku – 60 bodova (minimalan broj bodova je 60)
 - usmeni ispit – 60 bodova
- Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; intervjui sa studentima

IZI012 EPISTEMOLOGIJA I TEORIJE O ZNANJU

ECTS – 5 bodova

1+0+1

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij je usmjeren na predstavljanje, problematiziranje i zaključivanje o teorijama o znanju, njegovom nastajanju, širenju i institucionalizaciji s posebnim naglaskom na teorijskometodološkim uporištima učenja o društvenim promjenama.

Epistemološke i gnoseološke teorije (filozofija i znanost, teorija i metodologija). Znanstveni pojmovi: definicija i specifikacija značenja, razumijevanje i objašnjenje. Hermeneutika – teorija razumijevanja. Razumijevanje i interpretacija. Hermeneutika u društvenim i humanističkim znanostima. Hermeneutički pristupi i teorije u informacijskim znanostima.

Kritički se razmatraju konstruktivističke i realističke paradigme znanosti i tehnologije te studije slučaja o sve značajnijim pojavama i oblicima socio-tehnoloških sustava poput digitalnih knjižnica, novog medijskog okruženja i znanstvenog komuniciranja.

Produbljuju se znanja iz epistemologije i gnoseologije na osnovi predstavljanja i tumačenja pojmova spoznaja i znanost. Raspravlja se o problematici odnosa filozofije i znanosti te jezika i znanosti.

Komparativno se obrađuju teme vezane uz intelektualno podrijetlo sustava znanja, strukture znanja i procesa njegova nastajanja i prijenosa, multikulturalne perspektive i dr.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

- Produbiti znanja studenata koja su stekli na diplomskome studiju vezano uz teorije znanja i epistemologiju kako bi razumjeli i tumačili odnos teorija o znanju i novijih teorija o društvenoj memoriji.
- Pripremiti studente da kritički promišljaju teorijske paradigme u znanosti, kulturi i tehnologiji te da samostalno istražuju relevantnu znanstvenu literaturu

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari

Sudjelovanje u raspravama na predavanjima i seminarima, pripremanje 'literature review' na zadanu temu, seminarski rad.

LITERATURA

Obvezna literatura:

1. Lelas, S. *Science and modernity : toward an integral theory of science*. Dordrech ; Boston ; London : Kluwer Academic Publishers, 2000.
2. Mueller-Vollmer, K. *The hermeneutics reader*. Oxford : Basil Blackwell Ltd., 1986.
3. Lakatos, I. ; A. Musgrave. *Criticism and the growth of knowledge*. Cambridge : Cambridge University Press, 1970.

Izborna literatura:

1. Cohen, P. S. *Modern social theory*. London : Heinemann, 1978.
2. Freccero, C. *Popular Culture: An Introduction*. New York University Press, 1999.
3. Geertz, C. *Common Sense as a Cultural System*. // *The Antioch Review* , 50 , 1/2(1992): 221-241.
4. Lelals, S. *Filozofija znanosti : s izborom tekstova*. Zagreb : Školska knjiga, 1996.

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima (sustavno praćenje literature) – maks. 80 bodova
 - seminarski rad o provedenom terenskom zadatku – 120 bodova (minimalna broj bodova je 80)
- Konačna ocjena 180 – 200 (A – izvrsno), 160 – 179 (B – vrlo dobar), 125 – 159 (C/D – dobar), 110 – 125 (E – dovoljan), ispod 110 F – nedovoljan

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, objavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik

IZI013 WEBOMETRIJSKE ANALIZE

ECTS – 5 bodova

1+0+1

Okvirni sadržaj predmeta

Sadržaj predmeta prilagođen je interesima studenata koji žele nastaviti s istraživačkim radom. Predstavljaju im se osnovni koncepti webometrije, ukazuje na razvojni put bibliometrije od statističke bibliografije, pojave i interpretacija vezanih uz bibliometrijske i scientometrijske zakone, Orteginu hipotezu braće Cole, do pojave kazala citata, 'mapiranja' (Garfield) i Webometrije.

Problemiziraju se definicije i područja webometrije i područja istraživanja. Studente se upućuje na načine zaključivanja o veličini i rastu znanja, produktivnosti autora, istraživačkim skupinama i predvodnicima, koncentraciji, raspršenosti, zastarjevanju znanja te umreženosti znanja i znanstvenih disciplina. Podrobno se opisuju obilježja bibliometrijskih zakona i razdioba: Zipfovljeva, Lotkina, Bradfordova i Heapsova, te citatna analiza i njezine metode i tehnike. Navode se primjeri kvantitativne analize proizvodnje, diseminacije i uporabe znanja. Upućuje se na odnose između statističke bibliografije, bibliometrije, infometrije, scientometrije, webometrije.

Ciljevi – opće i specifične kompetencije

Nastoji se produbiti znanja studenata vezana uz bibliometriju i bibliometrijske postupke i zakone kako bi dobili uvid u načine i metode proučavanje strukture, proizvodnje, organizacije i distribucije znanja.

Studenti bi trebali biti sposobni da:

- samostalno koriste bibliometrijske metode,
- planiranju, organiziraju i provode kvantitativna istraživanja obrade znanja
- zaključuju na osnovi rezultata dostupnih mjerenja

LITERATURA

Obvezna:

1. Almind, T. C. ; P. Ingwersen. *Informetric analysis on the World Wide Web: A methodological approach to "webometrics"*. // *Journal of Documentation*, 53, 4(1997), pp. 404-426.
2. Björneborn, L. ; P. Ingwersen. *Perspectives of webometrics*. // *Scientometrics*, 50(1), 2001, 65-82.
3. Borgman, Christine L. *Scholarship in the digital age : information, infrastructure, and the Internet*. Cambridge, Mass. ; London : MIT, 2007.
4. Christensen F. H. ; P. Ingwersen. *Online citation analysis: a methodological approach*. // *Scientometrics*, 37,1(1996), 39-62.
5. Cole, J. R. *A Short history of the use of citations as a measure of the impact of scientific and scholarly work*. // *The Web of Knowledge: A Festschrift in honor of Eugene Garfield*. / ed. by B. Cronin and H. B. Atkins. Medford, NJ : Information Today, Inc., 2000.
6. Cooper, M. *Perspectives on qualitative research with quantitative implications: Studies in information management*. // *Journal of Education for Library and Information Science*. 31, 2 (1990), str. 105-112.

Izborna:

1. Borgman, C. L. *Scholarly communication and bibliometrics*. Newbury Park, CA : Sage Publications, 1990.
2. Sengupta, I. *Bibliometrics, Informetrics, Scientometrics and Librametrics: an overview*. // *Libri*, 42, 2(1992), str. 75-98
3. U dogoru s nastavnikom, a ovisno o temi seminarskog rada.

Preduvjeti za upis predmeta – poznavanje osnova znanstvenoga rada i razvoja znanosti

Uvjeti – po izboru, do prijave diplomskog rada (mogućnost prijenosa bodova za diplomski studij)

Način polaganja ispita

Pri utvrđivanju konačne ocjene, u obzir se uzima sljedeće:

- aktivno sudjelovanje na seminarima i vježbama – maksimalno 60 bodova
- dva kolokvija – 80 bodova (maksimalna broj bodova po kolokviju je 40, minimalan 25)
- samostalan rad – 60 bodova (minimalan broj bodova je 50)

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe

Baza podataka o prisustvovanju nastavi, obavljenim zadacima, pročitanoj literaturi i aktivnosti studenata; upitnik.

3.5. Ritam studiranja i obveze studenata

3.5.1. Trogodišnji doktorski studij

Uvjeti za upis na prvi semestar pobliže su određeni Pravilnikom postdiplomskog studija i natječajem za upis na postdiplomski studij.

- za upis u drugi i svaki sljedeći semestar očekuje da student:
 - za upis u drugi semestar položi sve propisane razlikovne predmete, odsluša sve predmete prvog semestra i testira semestar pri čemu se upisuju odgovarajuće bodovne vrijednosti.
 - za upis u treći semestar položi sve ispite iz prvog semestra (30 bodova), odsluša sve predmete drugog semestra i testira drugi semestar pri čemu se upisuju odgovarajuće bodovne vrijednosti te upisuje stupanj poznavanja drugog stranog jezika.
 - za upis u četvrti semestar položi sve ispite iz drugog semestra (30 bodova), odsluša sve predmete trećeg semestra te testira treći semestar pri čemu se upisuju odgovarajuće bodovne vrijednosti. Usto, student treba podastrijeti suglasnost mentora kojega je odabrao i predati prijedlog teme doktorskoga rada, odnosno prijedlog teme doktorske disertacije i prijaviti doktorski ispit.
 - za upis na peti semestar položi sve ispite iz trećeg semestra (30 bodova) ili položi ispite (10 bodova) i podastrije dokaze o prikupljenih 20 dodatnih bodova na osnovu znanstvene aktivnosti, testira četvrti semestar pri čemu se upisuju odgovarajuće bodovne vrijednosti i javno obrani sinopsis doktorskoga rada.
 - za upis u šesti semestar provede pilot istraživanje (30 bodova) i testira peti semestar pri čemu se upisuju odgovarajuće bodovne vrijednosti.

3.5.2. Jednogodišnji doktorski studij

Poslijediplomski jednogodišnji doktorski studij za stjecanje akademskog stupnja doktora znanosti nudi se studentima u trajanju od dva semestra ako su stekli akademski stupanj magistra/magistre znanosti po dosadašnjim programima.

- jednogodišnji studij traje dva semestra i završava obranom doktorske disertacije.

Uvjet za upis u prvi semestar je magisterij informacijskih znanosti odnosno magisterij iz srodnih područja i položeni razlikovni ispiti iz Informacijskog pretraživanja i Informacijskog društva.

Uvjet za upis u drugi semestar su odlušana tri predmeta (30 bodova) i položena dva ispita (20 bodova) i testiran semestar.

3.5.3. Dodatne informacije

U odnosu na opterećenost u satima/bodovima pošlo se od sljedećih pretpostavki:

- Kolokvij – 2 boda
- Seminar na poslijediplomskom studiju – 3 boda
- Usmeni ispit na poslijediplomskom studiju – 5 bodova

Predviđa se da će u prvoj godini studenti pohađati nastavu šest puta po tjedan dana čime će, uz ispunjene uvjete za svaki odabrani predmet, prikupiti 60 bodova. Ukoliko student odluči prvu godinu doktorskog studija pohađati na Sveučilištu Rutgers, NJ, SAD u skladu s odredbama potpisanog Ugovora o suradnji i aneksa tom ugovoru, priznat će mu se 60 bodova. U trećem semestru student izabire izborne predmete izvan odabranog modula, a u četvrtom semestru student u suradnji s mentorom priprema nacrt i javno predstavljanje doktorske teze (ukupno 60

bodova). Peti i šesti semestar u cjelosti se zasnivaju na samostalnom (pilot) istraživanju (30) i pripremi doktorskoga rada te konzultacijama s mentorom.

Potreban broj ECTS bodova je:

180 na trogodišnjem doktorskome studiju

60 na jednogodišnjem doktorskome studiju

3.6. Sustav savjetovanja i vođenja kroz studij – način odabira studenata, obveze studijskih savjetnika i voditelja doktorskih radova te doktorskih kandidata

U skladu s odredbama Pravilnika o poslijediplomskom studiju, student treba odabrati mentora čija znanstvena djelatnost jamči da će moći pratiti studenta pri njegovu istraživačkom radu. Obveze su mentora da upućuje studenta u izvore potrebne za njegov rad, da održava konzultacije sa studentom i pomaže mu pri rješavanju mogućih problema.

Studijski savjetnici biraju se na Vijeću poslijediplomskog studija za svaki modul. Njihova je zadaća da studente usmjeravaju, da prate njihove interese i da im savjetuju izborne kolegije koji će najviše pridonijeti pripremi studenta za odabrano polje istraživanja. (Dodatne informacije u dojeljku 2.6)

3.7. Popis predmeta/modula koje studenti mogu birati s drugih poslijediplomskih doktorskih i specijalističkih studijskih programa

Prijedlog programa izrađen je na način da slijedi dva usmjerenja doktorskog studija koji izvodi Odsjek za komunikologiju, informacijske i knjižnične studije (Communication, Information and Library Studies) na Sveučilištu Rutgers:

1. Communication Processes
2. Library and Information Science

studentima će mentori savjetovati koje će predmete upisati na Rutgersu: (5 do 10 ECTS po kolegiju)

U Osijeku i Ljubljani te drugim doktorskim studijima (5 ECTS bodova po kolegiju) prema ponudi novih poslijediplomskih studija, a posebno kolegiji vezani uz znanost i kulturu, metodologiju sociologijskih istraživanja, kulturu Mediterana i pomoćne povijesne znanosti.

Ostali će se kolegiji preporučivati kada bude moguće steći uvid u programe poslijediplomskih studija.

3.8. Popis predmeta/modula koji se mogu izvoditi na stranom jeziku

Svi predmeti i svi moduli iz informacijskih znanosti mogu se izvoditi na engleskom jeziku.

3.9. Kriteriji i uvjeti prijenosa ECTS bodova – pripisivanje bodovne vrijednosti predmetima koje mogu birati s drugih studija (vlastito sveučilište ili drugdje)

Izborne module student upisuje u drugom semestru, a izborne predmete može birati od drugog semestra dalje.

Izborne predmete studenti biraju slijedom vlastitog znanstvenog zanimanja i odabranog područja svog istraživanja, a u dogovoru s mentorom i uz pismenu suglasnost savjetnika izbornog modula.

Izborne predmete student u načelu može birati iz ponude:

- izbornih predmeta ovoga Poslijediplomskog studija,
- izbornih predmeta na diplomskom studiju informacijskih znanosti, kako je ponuđeno u odjeljku 3.2
- izbornih predmeta drugih poslijediplomskih i dodiplomskih studija na Sveučilištu u Zadru, Sveučilištu u Ljubljani, Filozofskom fakultetu u Osijeku (posebno na doktorskom studiju lingvistike), UCLA-u - GSEIS i Sveučilišta Rutgers, NJ, SAD.

Ako student odluči slušati predmete s kojeg drugog poslijediplomskog i/ili diplomskog studija, Vijeće poslijediplomskog studija donosit će odluku o broju ECTS bodova koji će se studentu priznati i to na osnovi uvida u sadržaj i metode odabranog predmeta/modula i praksu vrednovanja ECTS boda na studiju *Društvo znanja i prijenos informacija*.

3.10. Način završetka studija i uvjeti za prijavu teme doktorskoga rada

a) Postupak i uvjeti za prihvatanje teme doktorskog rada

Za predaju doktorske disertacije na trogodišnjem studiju za stjecanje akademskog stupnja doktora društvenih znanosti, student mora:

- uspješno javno obraniti sinopsis doktorske disertacije
- skupiti najmanje 180 bodova (od toga najmanje 120 bodova na osnovu položenih ispita i najmanje 30 bodova na osnovu znanstvenih aktivnosti te 30 bodova za provedeno pilot istraživanje).

Uvjet za predaju doktorske disertacije na jednogodišnjem studiju za stjecanje akademskog stupnja doktora društvenih znanosti je akademski stupanj magistra znanosti te ukupno prikupljenih 60 bodova, od toga je moguće prikupiti 30 bodova na osnovu objavljenih znanstvenih radova odnosno znanstvenih aktivnosti.

b) Postupak i uvjeti ocjene doktorskog rada

Doktorski rad ocjenjuje se skupnim izvještajem stručnog povjerenstva za ocjenu doktorskog rada. Koje je dužno podnijeti skupni izvještaj najkasnije u roku tri mjeseca od dana odluke o imenovanju povjerenstva.

Povjerenstvo iz prethodnog stavka ovog članka sastoji se od neparnog broja članova (najmanje tri, najviše pet članova) koji su izabrani u znanstveno-nastavno ili odgovarajuće znanstveno zvanje.

Mentor studenta je u pravilu član povjerenstva za ocjenu i obranu doktorskog rada ali ne može bit predsjednik tog povjerenstva.

Najmanje jedan član povjerenstva za ocjenu i obranu završnog rada mora biti izvan visokog učilišta koje provodi postupak.

Članove povjerenstva za ocjenu i obranu završnog rada imenuje Fakultetsko vijeće. Stručno povjerenstvo za ocjenu završnog rada može rad prihvatiti, vratiti studentu na doradu uz pisane primjedbe ili odbiti.

Završni rad koji je studentu vraćen na doradu student je obvezan doraditi najkasnije u roku jedne godine.

Ako je Povjerenstvo za ocjenu rada odbilo rad, student ima pravo još jednom prijaviti novu temu.

c) Uvjeti i nači obrane doktorskog rada

Obrana doktorskog rada provodi se nakon usvajanja pozitivnog izvještaja povjerenstva za ocjenu završnog rada na Fakultetskom vijeću Fakulteta, najkasnije u roku 3 mjeseca.

Obrana doktorskog rada je javna.

Obrana doktorskog rada obavlja se, u pravilu, ali ne i nužno, pred povjerenstvom koje je rad ocijenilo.

3.11. Uvjeti pod kojima studenti koji su prekinuli studij ili su izgubili pravo studiranja na jednom studijskom programu, mogu nastaviti studij

Navedeno u Pravilniku o poslijediplomskome studiju

3.12. Uvjeti pod kojima polaznik stječe pravo na potvrdu (certifikat) o apsolviranom dijelu doktorskog studijskog programa kao dijelu cjeloživotnog obrazovanja

Navedeno u Pravilniku o poslijediplomskome studiju

3.13. Uvjeti i način stjecanja doktorata znanosti upisom doktorskog studija i izradom doktorskog rada bez pohađanja nastave i polaganja ispita

Navedeno u Pravilniku o poslijediplomskome studiju

3.14. Maksimalna duljina razdoblja od početka do završetka studiranja

Pihvaća se preporuka se da to vrijeme ne bude dulje od 4 godine za puni program (full-time) studente, odnosno 7 godina za izvanredni program (part-time)

4. UVJETI IZVOĐENJA STUDIJA

4.1. Mjesta izvođenja studijskog programa

Nastava će se izvoditi na Sveučilištu u Zadru. Sveučilište može osigurati dovoljno prostora (predavaonice, konferencijsku dvoranu s opremnom za prijenos predavanja na daljinu, tri računalna laboratorija, vrijednu građu u Sveučilišnoj i Znanstvenoj knjižnici).

Praktičan rad i terenska istraživanja planiraju se izvoditi u nastavnim bazama s kojima su je dogovorena suradnja.

4.2. Podatci o prostoru i oprema predviđena za izvođenje studija, posebno podatci o istraživačkim resursima (istraživačka oprema, ljudski potencijali)

Sveučilište i Odjel od 2004. godine do danas uspjeli su preurediti prostor tako da se u njemu može izvoditi nastava i laboratorijska istraživanja u skladu sa suvremenim trendovima.

Dio nastave (preddiplomski i diplomski studij) izvodi se na daljinu (WebCT, Moodle, telekonferencije). Dosadašnji rezultati i zadovoljstvo studenata jamče da će se dio nastave moći realizirati uz podršku sustava za obrazovanje na daljinu i na doktorskome studiju.

4.3. Popis znanstvenih i razvojnih projekata na kojima se temelji doktorski program

Značajan dio budućih istraživanja namjerava se vezati jedan znanstveni program i sljedeće znanstvene projekte koje financijski podupire Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta a koji se izvode na Odjelu za knjižničarstvo u Zadru i Odsjeku za informacijske znanosti u Osijeku (dva su među njima nastavak istraživanja iz prethodnog istraživačkog razdoblja):

A. Znanstveni program: Organizacija, interpretacija i očuvanje hrvatske pisane baštine;
voditeljica programa: prof. dr. sc. Tatjana Aparac-Jelušić; projekti u sklopu programa:

1. *Digitalna knjižnica hrvatske baštine tiskane do 1800.: izvedbene pretpostavke* (122-2691220-3043) – glavni istraživač: doc. dr. sc. Z. Velagić; suradnici: prof. dr. sc. A. Stipčević, B. Bosančić, asist. i M. Mičunović, asist.
2. *Hrvatska pisana baština: teorijske tehnološke pretpostavke organizacije i zaštite* (122-269-2691220-1018) – glavna istraživačica: prof. dr. sc. T. Aparac-Jelušić; suradnici: doc. dr. sc. D. Hasenay, mr. sc. Maja Krtalić, mr. sc. D. Arbanas (Muzej Slavonije), mr. sc. T. Mušnjak (Hrvatski državni Arhiv, Zagreb), mr. sc. D. Kušen (HAD u Osijeku), mr. sc. K. Golub (Sveučilište Lund, Švedska), mr. sc. S. Radovanlija Mileusnić (Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb), mr. sc. S. Mokriš (GISKO) i mr. sc. V. Radičević (Filozofski fakultet, Osijek, knjižnica)
3. *Knjižna baština u fondovima hrv. knjižnica: izazovi otkrivanja i interpretacije* (122-2691220-1012) – glavna istraživačica: izv. prof. dr. sc. D. Sečić; suradnici: mr. sc. I. Kuić (Sveučilište u Zadru), mr. sc. J. Lešić (HAZU, knjižnica), dr. sc. I. Zvonar (HAZU, Zavod za povijest) i mr. sc. M. Vinaj (Muzej Slavonije)

B. Samostalni znanstveni projekti:

1. *Čitateljske navike i informacijske potrebe građana Hrvatske* (122-1221210-0728) – glavni istraživač: izv. prof. dr. sc. S. Jelušić; suradnici: dr. sc. I. Stričević, mr. sc. S. Faletar Tanacković, mr. sc. M. Dragija Ivanović, mr. sc. Lj. Sabljak (KGZ) i mr. sc. D. Sabolović-Krajina (Gradska knjižnica Koprivnica)
2. *Vrednovanje knjižničnih službi i usluga: akademske i narodne knjižnica* (122-1221210-0759) – glavna istraživačica: doc. dr. sc. K. Petr; suradnici: B. Badurina, mr. sc. M. Dragija Ivanović, mr. sc. J. Lisek (Fakultet elektrotehnike i računarstva, knjižnica), mr. sc. I. Pehar (Gradska knjižnica Zadar) i mr. sc. S. Pavlaković (Knjižnica Medveščak, Zagreb)
3. *Bioetika i filozofija povijesti* (122-1300990-2617) – glavni istraživač izv. prof. dr. sc. Vladimir Jelkić; suradnici: docent dr. sc. Igor Mikecin, dr. sc. Željko Senković, viši asistent i Marko Tokić, asistent
4. *Razvoj stvaralaštva u cjeloživotnoj edukaciji* (122-1221170-1063) – glavni istraživač: prof. dr. sc. Ladislav Bognar; suradnici: mr. sc. Branko Bognar i i mr. sc. Vesna Bedeković

C Znanstveni program u polju pedagogije: *Vrijednosne i konceptualne promjene u obrazovanju u Republici Hrvatskoj* – glavni istraživač: izv. prof. dr. sc. Dijana Vican.

D Znanstveni projekt u polju etnologije i folkloristike: *Kulturni i jezični kontekst kao odrednice za stvaranje identiteta* (269-2120920-0802), – glavni istraživač: doc. dr. sc. Goran Pavel Šantek

D Znanstveni projekt slovenskih kolega:

1. Novi pristopi k organizaciji znanja na področju pisne kulturne dediscine. Projekt je pokrenut 1. srpnja 2007 i traje 3 godine. Gl. istraživač: izv. prof. dr. sc. Maja Žumer, istraživači: izv. prof. dr. sc. Alenka Šaupperl i izv. prof. dr. sc. Miha Kovač.

4.4. Institucijsko rukovođenje doktorskim programom

Znanstvena i nastavna pitanja na Studiju razmatrat će i o njima skrbiti Vijeće poslijediplomskog studija na razini Odjela odnosno Vijeće poslijediplomskih studija na Sveučilištu, nakon što se ustroji.

Za vođenje studija bit će nadležan Odbor (voditelj Studija i voditelji pojedinih modula, predstavnik/ci inozemnog partnera i predstavnik studenata.

Imenovat će se i Odbor za evaluaciju poslijediplomskog studija u koji se uključuju predstavnici zainteresiranih ustanova (poslodavaca), studenata i dr.

Svi prijedlozi u vezi organizacije studija upućivat će se posredstvom Odjela na Senat Sveučilišta, te o tome obavještavati suradne institucije.

4.5. Ugovorni odnosi između studenata i nositelja dokorskog studija, odnosno suradničkih institucija: za stjecanje kreditnih bodova, izvođenje istraživačkog rada, obranu doktorske disertacije, ostvarivanje obvezatnih i izbornih aktivnosti

Sa svakim primljenim studentom potpisat će se ugovor o pravima i obvezama jedne i druge strane, te pravilnik o etičkom ponašanju.

4.6. Imena nastavnika i suradnika koji će sudjelovati u izvođenju svakog predmeta pri pokretanju studija

Sveučilište u Zadru zapošljava ukupno 371 djelatnika, od toga u nastavi 269 (100 doktora znanosti i 57 magistara znanosti). U službama Sveučilišta zaposlena su 102 djelatnika.

Uz nastavnike s Odjela za knjižničarstvo u Zadru, Odsjeka za informacijske znanosti u Osijeku i Oddelka za bibliotekarstvo in informacijsko znanost, in nakladništvo koji se uključuju u predloženi studij, u izvođenju nastave sudjeluju i domaći i inozemni predavači u znanstveno-nastavnim zvanjima temeljem potpisanih ugovora o suradnji i izjava o suglasnosti.

Na Odjelu za knjižničarstvo zaposleno je 4 nastavnika u znanstveno-nastavnim zvanjima i četiri asistenta (jedan je pred obranom doktorata, a dva rade na doktoratu). Asistenti su studenti poslijediplomskog studija iz informacijskih znanosti (2) i studija medievalistike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (1). Razvojni plan Odjela predviđa još 4 nastavnika u znanstveno-nastavnim zvanjima do 2010. te 3 nova asistenta i 3 znanstvena novaka.

dr. sc. Tatjana Aparac-Jelušić, red. prof. u trajnom zvanju

dr. sc. Mirna Willer, izv. prof.

dr. sc. Srećko Jelušić, izv. prof.

dr. sc. Ivanka Stričević, docent (50%)

Na Odsjeku za informacijske znanosti u Osijeku u 2008. godini 17 je stalno zaposlenih nastavnika, od toga pet u znanstveno-nastavnim zvanjima i devet asistenata/novaka (četiri su apsolvirani na poslijediplomskom studiju informacijskih znanosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu).

dr. sc. Kornelija Petr, docent

dr. sc. Zoran Velagić, docent

dr. sc. Jelena Lakuš, docent

dr. sc. Ivanka Stričević, docent (50%)

dr. sc. Damir Haseny, docent (20%)

Na Oddelku za bibliotekarstvo in informacijsko znanost, in nakladništvo zaposleno je 13 nastavnika, od toga 9 u znanstveno-nastavnim zvanjima, a u studij su uključeni:

dr. sc. Primož Južnič, izv. profesor,

dr. sc. Miha Kovač, izv. profesor,

dr. sc. Alenka Šauperl, izv. profesor,

dr. sc. Maja Žumer, izv. profesor

Sa Sveučilišta Rutgers, temeljem potpisanog Ugovora i izjava o suglasnosti, na planiranom doktorskom studiju sudjelovali bi:

dr. sc. Tefko Saracevic, redoviti profesor u trajnom zvanju

dr. sc. Carol Kuhlthau, profesorica emerita

dr. sc. Nicholas Belkin, redoviti profesor u trajnom zvanju

dr. sc. Ross Todd, izv. prof.

dr. sc. Marija Dalbello, izv. prof.

Sa Sveučilišta UCLA – s kojim je Ugovor o suradnji potpisan 2007. u tijeku su pregovori oko uključivanja nastavnika (sastanak dogovoren za 28. veljače 2008.).

S Filozofskog fakulteta u Osijeku:

Dr. sc. Nada Babić, redovita profesorica
Dr. sc. Ladislav Bognar, redoviti profesor
Dr. sc. Vladimr Jelkić, izv. prof.
Dr. sc. Igor Mikecin, docent

Ostali suradnici:

dr. sc. Goran Pavel Šantek, Sveučilište u Zadru
dr. sc. Peter Ingwersen, red. prof. (RSLIS, Kopenhagen, Danska)
dr. sc. Paul Sturges, red. prof. (Loughborough U, UK)
dr. sc. Paul Richardson, red. prof. (Oxford Brookes, Oxford, UK)
dr. sc. Kelvin Smith, docent (Oxford Brookes, Oxford, UK)
dr. sc. David Bowden, red. prof. (City University, London, UK)
dr. sc. Koraljka Golub (UKOLN, Bath, UK)
dr. sc. Sanda Erdelez, izv. prof. (Univeristy of Missouri, Mo, SAD)
dr. sc. Livija Knaflič, docent (Ljubljana, Slovenija)
dr. sc. Andrej Blatnik, docent (Primorsko sveučilište, Koper, Slovenija)
dr. sc. Aleksandar Stipčević, red. prof. u miru
dr. sc. Dora Sečić, izv. prof. u miru
dr. sc. Dijana Vican, izv. prof. (Sveučilište u Zadru)
dr. sc. Mario Barišić, Nakladničko poduzeće Vjesnik, Zagreb i vanjski suradnik
na Odsjeku za informacijske znanosti u Osijeku

Ukupno je potencijalnih mentora doktorskim studentima – 36.

Na Sveučilištu u Zadru u program predviđa se postupno uključivati nastavnike s drugih odjela, jer se radi o novome studiju i da se njegove mogućnosti tek prepoznaju.

OSTALE NAPOMENE

Držimo važnim napomenuti sljedeće:

1. Svi nastavnici zaposleni na hrvatskim suradnim ustanovama (Sveučilište u Zadru i Sveučilište u Osijeku) suglasni su da nastavna opterećenja na doktorskom studiju ulaze u njihovu nastavnu normu te da se za to neće isplaćivati nikakve druge naknade.
2. Teme doktorskih disertacija odnosno znanstveni problemi koje će obrađivati doktorski kandidati predlagat će se na osnovi predviđenih istraživanja u navedenim i odobrenim znanstvenim projektima.
3. Kako je Sveučilište u Zadru, u suradnji sa Sveučilištem u Ljubljani u ak. god. 2007./2008. ponudilo i pokrenulo izvanredni diplomski studij za studente iz Bosne i Hercegovine, Makedonije, Crne Gore i Kosova, predviđeno je da će se 4 do 6 najboljih studenata potaknuti na nastavak školovanja na ovome doktorskom studiju. Potrebe za znanstvenim usavršavanjem izrazili su sami polaznici, ali i ministarstva znanosti i obrazovanja iz njihovih država/pokrajine. Ugovor o izvođenju izvanrednog studija potpisali su rektori sveučilišta u Zadru, Ljubljani, Skopju, Prištini (potpisivanje ugovora između Sveučilišta u Zadru i Sveučilišta u Sarajevu je u tijeku). Prijedlog regionalne suradnje dobio je pozitivno mišljenje hrvatskog Ministarstva vanjskih poslova.